

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การอนุรักษ์ภาษาจีนของคนจีนย่านตลาดวโรรสและตลาดต้นลำไย พ.ศ. 2491 - 2519

THE CONSERVATION OF THE CHINESE LANGUAGE OF CHINESE PEOPLE AT WAROROS MARKET AND TON LAM YAI MARKET DURING 1948 TO 1976

อาจารย์แพรวา รัตนทยา

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการอนุรักษ์ภาษาจีนของคนจีนย่านตลาดวโรรสและตลาดต้นลำไย ในช่วง พ.ศ. 2491 - 2519 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ความเป็นจีนถูกมองในแง่ลบจากรัฐบาลไทยและนานาชาติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คนจีนที่เกิดก่อน พ.ศ. 2510 และใช้ชีวิตอยู่ในย่านตลาดวโรรสและตลาดต้นลำไยจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ทำการสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิคสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา เชื่อมโยงกับบริบททางการเมืองทั้งของประเทศไทยและประเทศจีน ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่คนจีนย่านตลาดวโรรสและตลาดต้นลำไยต้องอนุรักษ์ภาษาจีนในช่วง พ.ศ. 2491 - 2519 เนื่องจากภาษาจีนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อค้าขายกับคนจีนด้วยกัน การสื่อสารกับคนในครอบครัว การสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีจีน หรือการเชื่อมสัมพันธ์กับเครือญาติที่เมืองจีน สำหรับวิธีการในการอนุรักษ์ภาษาจีนในช่วงเวลาดังกล่าวมีหลากหลายวิธีด้วยกัน คือ ส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนจีน จ้างครูมาสอนภาษาจีนที่บ้าน พูดภาษาจีนกับคนในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ และส่งบุตรหลานไปเรียนที่เมืองจีน

Abstract

This research aimed to investigate the preservation of the Chinese language among the Chinese community in the Waroros and Ton Lam Yai markets during the period 1948-1976 A.D. This era was marked by a negative perception of Chinese identity by the Thai government and various international communities. The research sample consisted of 20 Chinese participants born before 1967 A.D. who have currently resided in the Waroros and Ton Lam Yai markets in Chiang Mai province. The sample selection was conducted through purposive sampling. In-depth interviews were employed as the primary data collection method, supported by a structured interview questionnaire. The data were analyzed by content analysis, linking the findings to the political context of both Thailand and China. The study revealed that the Chinese living in the Waroros and Ton Lam Yai markets were motivated to preserve the Chinese language during the period 1948-1976 A.D due to its essential role in various aspects of life. This included facilitating trade interactions among the Chinese community, communication within the family, the sustainability of Chinese culture and traditions, and maintaining relationships with relatives in China. Various methods were implemented to preserve the Chinese language during this period, such as sending children to Chinese schools, hiring teachers for home-based Chinese language instruction, regularly conversing in Chinese within the family, and sending children to study in China.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

ภาษาจีนถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ถ่ายทอดและบ่งบอกความเป็นจีนได้อย่างดีเยี่ยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณี คติความเชื่อแบบจีน จะไม่ประสบความสำเร็จถ้าไม่เข้าใจภาษาจีน ดังนั้นการอนุรักษ์ความเป็นจีน จำเป็นต้องอนุรักษ์ภาษาจีน แต่เมืองไทยในช่วง พ.ศ. 2491 - 2519 รัฐบาลไทยมีนโยบายกีดกันคนจีน ให้ภาพคนจีนเป็นคอมมิวนิสต์ที่โหดร้าย ทำให้คนไทยมองคนจีนในแง่ลบ คนจีนไม่ค่อยอยากเผยความเป็นจีน ซึ่งคนจีนย่านตลาดวโรรสและตลาดต้นลำไยก็ได้รับผลกระทบดังกล่าว แต่ถึงกระนั้นคนจีนย่านนี้ก็พยายามอนุรักษ์ภาษาจีนท่ามกลางบริบทที่ค่อนข้างเสี่ยง เพราะภาษาจีนมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อค้าขายกับคนจีนด้วยกัน สื่อสารกับคนในครอบครัว สืบสานวัฒนธรรม ประเพณีจีน หรือเชื่อมสัมพันธ์กับเครือญาติที่เมืองจีน โดยกลยุทธ์ที่ใช้ในการอนุรักษ์ภาษาจีน คือ ส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนจีน จ้างครูมาสอนภาษาจีนที่บ้าน พูดภาษาจีนกับคนในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ และส่งบุตรหลานไปเรียนที่เมืองจีน

Thai Chinese in Chiang Mai and Identity Construction through Cremation Volumes Published from 1957 to 2014

Ph.D Kittayut Kittitornsakul

Abstract

This study analyzed identity construction through the cremation volumes of Thai Chinese in Chiang Mai that were published from 1957 to 2014. Cremation volumes, which are unique to Thailand, are books composed as memorials to the deceased and distributed at Buddhist funerals. The study found that the Thai Chinese in Chiang Mai rarely revealed their Chinese identity in the cremation books published during the period 1957 – 1992. Only one aspect of Chinese identity was found – that of Chinese names and the family names of the deceased and their parents. Other aspects of Chinese identity did not appear; instead, the focus was on Thai and Northern Thai identity. Later, from 1993 to 2014, the Thai Chinese and increasingly disclosed their Chinese identity in the cremation volumes as they became more accepted by Thai society. Aspects of Chinese identity presented included detailed biographies of ancestors, Chinese language characters, specific positive Chinese characteristics of the deceased, and the use of photographs portraying Chinese traditions.

Study results

The cremation volumes of the Thai Chinese in Chiang Mai from 1957 to 2014 showed an obvious change in the extent to which Chinese identity was revealed. From 1957 to 1992, Thai Chinese seldom revealed their Chinese identity because they were not well accepted in Thai society and because China was a communist country. At the same time, Thailand was allied with the United States in opposing communism during the Cold War. Consequently, Thai Chinese were viewed negatively. This research found that Thai Chinese in Chiang Mai avoided revealing their Chinese identity in the cremation volumes, but chose to show their Thainess and their feeling of being part of the Chiang Mai community. However, from 1993 onwards, they began showing their identity more openly. This change was due to the end of the Cultural Revolution, the opening of China, and the economic growth in the Chinese market economy. China soon became one of the world's economic superpowers eclipsing its communist image. Concerning Thai contexts, the Thai Chinese were successful in doing business both at the local and national levels and became the elites in the bureaucracy and the political sphere. The broadcast of Lod Lai Mangkon drama in 1992 was another turning point of Thai Chinese identity in Thailand – from a villain, mafioso and comedian to a hardworking, patient, wealthy person. Moreover, Thai Chinese were good at doing business and were grateful to their ancestors' birthplace well as to Thailand. All of these factors contributed to the change in which Thai Chinese identity was expressed more openly with pride. Aspects of Thai Chinese identity found in the cremation volumes in this period include the presentation of the biographies of Chinese ancestors in more detail, the use of Chinese language, descriptions of typical positive Chinese characteristics, being both Thai and local Chiang Mai people, and the use of pictures and photographs showing their Chinese-ness in traditions, culture, and social activities within the Thai Chinese community.

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การพัฒนาสื่อการเรียนภาษาอังกฤษด้านการเกษตรสำหรับนักศึกษาไทย The Development of a Teaching and Learning Material in English in Agriculture for Thai Undergraduates

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปวีณา จัตรสูงเนิน

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์ข้อมูลประชากร ความสามารถทางภาษาอังกฤษ และความต้องการเรียนรู้ของนักศึกษา (2) ประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้ "English in Agricultural Occupations" และ (3) พัฒนาข้อเสนอแนะสำหรับการออกแบบสื่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (ESP) กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาเกษตรอัจฉริยะ จำนวน 14 คน ที่เรียนวันเสาร์-อาทิตย์ โดยเก็บข้อมูลผ่านการทดสอบก่อน-หลังเรียนและแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน กระบวนการวิจัยครอบคลุมการวิเคราะห์ความต้องการ การออกแบบ การนำไปใช้ และการประเมินผล ตลอดระยะเวลา 7 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 25 ปีขึ้นไป และประเมินตนเองว่ามีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับปานกลาง ทั้งนี้ ระดับความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้สูง โดยเฉพาะกิจกรรมการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ นักศึกษาแสดงพัฒนาการทางภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญ โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน งานวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ ESP ที่สอดคล้องกับบริบททางอาชีพ โดยเสนอแนวทางในการออกแบบสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนไทยในสาขาการเกษตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง อีกทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เฉพาะทางสำหรับสาขาอื่น ๆ

Abstract

This study aims to (1) analyze student demographics, English proficiency, and learning needs, (2) evaluate the effectiveness and student satisfaction with the learning material "English in Agricultural Occupations," and (3) develop recommendations for designing English for Specific Purposes (ESP) instructional materials. The sample consisted of 14 first-year students in the Smart Agriculture program who attended weekend (Saturday-Sunday) classes. Data were collected through pretests, posttests, and questionnaires and analyzed using descriptive statistics and Pearson's correlation coefficient. The research process encompassed needs analysis, design, implementation, and evaluation over seven weeks. The findings revealed that most students were female, aged 25 and above, and self-assessed their English proficiency as moderate. Additionally, student satisfaction with the learning material was high, particularly regarding group activities. The students demonstrated statistically significant improvement in English proficiency, with posttest scores markedly higher than pretest scores. This study underscores the importance of ESP learning materials that align with professional contexts, offering a model for designing instructional materials that cater to Thai learners in the agricultural sector. The findings suggest that tailored ESP materials can effectively enhance English communication skills in real-world agricultural settings and serve as a framework for developing specialized instructional resources across other disciplines.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

This study highlights the effectiveness of Inquiry-Based Learning (IBL) in English for Specific Purposes (ESP) instruction for adult learners in agriculture. Most participants, primarily female students aged 25 and above, rated their English proficiency as moderate. High satisfaction with group-based activities underscores the importance of engaging, context-specific ESP materials. Research confirms that adult learners are more motivated when learning content aligns with their professional realities (Knowles, 2022). The statistically significant improvement in post-test scores across listening, speaking, reading, and writing affirms the effectiveness of IBL-driven ESP instruction.

Adult learners faced challenges such as time constraints, cognitive processing speed, and habitual language patterns, requiring tailored instructional strategies:

- Time-efficient materials ensured that learning fit into students' busy schedules.
- Repetitive, contextual language practice supported gradual development.
- Collaborative learning and low-stakes speaking activities reduced anxiety and built confidence.
- Contrastive analysis exercises minimized native language interference.
- Practical, workplace-oriented materials enhanced motivation and engagement.
- Accessible digital learning tools ensured inclusion for all learners.

The ADDIE framework (Analysis, Design, Development, Implementation, Evaluation) guided the systematic development of ESP materials, validated by subject-matter experts and language instructors. This learner-centered approach ensured that the materials were pedagogically sound, contextually relevant, and effective.

Findings suggest that IBL-driven ESP instruction can be applied across various disciplines, emphasizing the importance of continuous needs analysis and iterative material refinement. Future research should explore ESP materials in diverse professional and academic contexts, integrating technology-enhanced learning strategies to enhance language proficiency and learner engagement further.

งานวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากงบวิจัย คณะศิลปศาสตร์ ประจำปี 2566

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อาหาร ในจังหวัดเชียงใหม่ด้วยนวัตกรรมท้องถิ่น

Development of Experiential Gastronomy Tourism Destination
in Chiang Mai through Local Innovation

อาจารย์ ดร. นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเชิงอาหารในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ชุมชนท่องเที่ยวจึงต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถรองรับกระแสการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเปลี่ยนไปนี้ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อาหารในจังหวัดเชียงใหม่ พัฒนาระบบการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าในจุดหมายปลายทาง และจัดทำแนวทางการสร้างแบรนด์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อาหารในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการในพื้นที่บ้านปางมะกล้วย ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ บ้านดอนเจียง ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านสันตันเปา ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในชุมชนจำนวน 120 คน และกลุ่มผู้สนับสนุนจำนวน 35 คน ผลการศึกษาพบว่าบ้านปางมะกล้วยพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับประสบการณ์อาหารกลางแจ้ง (outdoor dining experience) บ้านดอนเจียงเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับประสบการณ์อาหารอินทรีย์แท้ (authentic organic experience) และบ้านสันตันเปาเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับประสบการณ์อาหารเพื่อสุขภาพ (health food experience) โดยใช้ฐานพืชพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละหมู่บ้านในการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าแก่กิจกรรมการท่องเที่ยวในจุดหมายปลายทาง ด้านการสร้างแบรนด์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อาหารในแต่ละพื้นที่ควรเน้นการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ การให้ความหมายกับพื้นที่ เน้นกิจกรรมที่สร้างให้เกิดความจำที่ดี และมีการกระตุ้นให้เกิดความชอบผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย ผลการทดลองจัดประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อาหาร พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ที่ได้รับในระดับดีมาก

Abstract

Gastronomy tourism is, in the present, changing dramatically. Tourism communities have to adapt and cope with the changing trend of tourism. This research aims to develop a management model for experiential gastronomy tourism destinations in Chiang Mai Province; develop processes to add value to the destination; and provide branding guidelines for experiential gastronomy destinations in Chiang Mai. This participatory action research is conducted in Ban Pang Ma Klui, Tambon Pa Pae, Mae Taeng District, Chiang Mai Province, Ban Don Chiang, Tambon Sop Poeng, Mae Taeng District, Chiang Mai Province and Ban San Ton Pao, Tambon San Pa Pao, San Sai District, Chiang Mai Province. Data were collected from 120 community stakeholders and 35 advocates. The results showed that Ban Pang Ma Klui was developed as an outdoor dining experience destination. Ban Don Chiang was a destination for an authentic organic food experience, and Ban San Ton Pao was a destination for a health food experience. The destination development is based on the unique local plants of each village which are used to add value to tourism activities at the destination. In terms of branding, experiential gastronomy destinations should emphasize symbolic communication and meaning of space. The focus should place on activities that create a good memory. Brand preference should be boosted through social media targeting at the right group. The results of the trial of experiential gastronomy tourism indicated that the target groups were satisfied with the experience at a very high level.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

1. ผลการศึกษาด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อาหาร

การพัฒนาจุดหมายปลายทางของบ้านปางมะกล้วยที่ควรดำเนินการ คือ การเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการประสบการณ์กินอยู่กับป่าใกล้ธรรมชาติ เน้นประสบการณ์อาหารกลางแจ้ง (outdoor dining experience) มีแนวโน้มนโยบายการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการใช้มะแขว่นและเครื่องเทศพื้นบ้านในการประกอบอาหารแก่นักท่องเที่ยว 2) พัฒนาลานตั้งแคมป์ในพื้นที่ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และ 3) ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ระบบนิเวศพืชพรรณในป่ารวมถึงเรื่องราวและวิธีการประกอบอาหารแก่นักท่องเที่ยว

บ้านดอนเจียงควรดำเนินการดังนี้ 1) พัฒนาช่วงเกษตรอินทรีย์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านอาหารท้องถิ่นแบบครบวงจร 2) พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์พืชพันธุ์ท้องถิ่น 3) สร้างเวทีสำหรับคนรุ่นใหม่ในการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับยุคสมัย และ 4) เชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ชุมชนกับการท่องเที่ยวในพื้นที่สมาชิกช่วงเกษตรอินทรีย์

บ้านสันตันเปาควรดำเนินการคือ 1) พัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ของภาคเพียงดินให้สวยงามอยู่เสมอ 2) จัดกิจกรรมอาหารสุขภาพที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นประจำ 3) สื่อสารและสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายที่มี และ 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่ในชุมชน

2. ผลการศึกษาด้านกระบวนการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อาหารในจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว

พบว่ามีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญคือ 1) ด้านการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว 2) ด้านการให้การศึกษาและสื่อความหมาย 3) ด้านการจัดการการท่องเที่ยวและบริการการท่องเที่ยว 4) การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและลดผลกระทบต่องuest 5) การส่งเสริมการตลาด และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน

3. การสร้างแบรนด์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อาหาร

แต่ละพื้นที่ควรเน้นการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ การให้ความหมายกับพื้นที่ เน้นกิจกรรมที่สร้างให้เกิดความจำที่ดี และมีการกระตุ้นให้เกิดความชอบผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ความรุนแรงต่อผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับการดื่มแอลกอฮอล์ในภาคเหนือ: สาเหตุและแนวทางป้องกัน

The Violence Against Women Related to Alcohol Consumption in the Northern: Causes and Prevention

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพงษ์ ทองศรีเกตุ

บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับการดื่มแอลกอฮอล์ในภาคเหนือ: สาเหตุและแนวทางการป้องกัน ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิจัยเอกสาร และการเก็บข้อมูลจากภาคสนามกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้หน่วยที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการรณรงค์การไม่ดื่มสุรา การพัฒนาเด็กและสตรี ตลอดจนการให้ความคุ้มครองแก่เด็กและสตรีที่ได้รับการกระทำ ความรุนแรง จำนวน 12 คน ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงในภาคเหนือที่เกี่ยวข้องกับการดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ บทบาททางเพศที่ไม่เท่าเทียมกัน การดื่มแอลกอฮอล์เกินปริมาณและการใช้สารเสพติดร่วมกับการดื่มแอลกอฮอล์ ค่านิยมทางสังคมชายเป็นใหญ่ ความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์ ความรุนแรงเป็นเรื่องภายในครอบครัว การได้รับทราบและพบเห็นการดื่มแอลกอฮอล์มาตั้งแต่วัยเยาว์ มุมมองและความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากแอลกอฮอล์ ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ/รายได้ การสื่อสารภายในครอบครัว ทักษะคติ/ลักษณะของความเป็นผู้หญิง การเสพข่าวสาร การยอมรับต่อการใช้ความรุนแรง การท่องเที่ยว และการเป็นเจ้าของร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีอายุน้อย และการดื่มแอลกอฮอล์สามารถดื่มได้ทุกเพศ ส่วนแนวทางการป้องกันสามารถดำเนินการ ได้แก่ การเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยของการดื่มแอลกอฮอล์ การลดการเข้าถึงการดื่มแอลกอฮอล์และสิ่งกระตุ้น เพื่อจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการสื่อสารที่เข้ามาเกี่ยวข้อง และ3) ระดับสังคม ด้วยการปรับเปลี่ยนค่านิยมทางสังคมเกี่ยวกับบทบาททางเพศ และการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศ

Abstract

The violence against women related to alcohol consumption in the North: Causes and prevention using qualitative research methodology. This study employs documentary research and field data collection from a target group consisting of 12 individuals working on alcohol consumption campaigns, child and women's development, and providing protection to women and children experiencing violence. Information was collected through in-depth interviews and analyzed using content analysis. The findings reveal that the causes of violence against women in the northern region related to alcohol consumption include unequal gender roles, excessive alcohol consumption, concurrent use of narcotics, patriarchal social values, beliefs surrounding alcohol consumption, domestic violence, exposure to alcohol consumption from a young age, perspectives on and violence associated with alcohol, economic issues/income, family communication, attitudes and characteristics of femininity, media consumption, acceptance of violence, tourism, early ownership of alcohol-selling establishments, and the notion that alcohol consumption is permissible for all genders. Prevention can include respecting the rights and freedoms of others, educating individuals about violence, providing knowledge on the harms and dangers of alcohol consumption, reducing access to alcohol and stimulants, reshaping societal values regarding gender roles to eliminate power imbalances, and raising awareness about gender equality.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

“การดื่มแอลกอฮอล์” เป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อผู้หญิง และความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นมีหลายลักษณะ เช่น ความรุนแรงทางร่างกายที่เกิดจากการทุบตี เตะ ต่อย ทำร้ายร่างกาย การใช้อาวุธ ความรุนแรงทางจิตใจจากการต่อว่า การบังคับให้กระทำในสิ่งที่ไม่ยินยอม การพุดจาโดยไม่ให้เกียรติ เป็นต้น ขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นในสังคม เช่น ความไม่ปลอดภัยในชุมชน การคุกคามผู้อื่น เป็นต้น

สาเหตุของการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับการดื่มแอลกอฮอล์ มีสาเหตุหรือปัจจัยประกอบ บทบาททางเพศที่ไม่เท่าเทียมกัน ลักษณะการดื่มที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรง (การดื่มแอลกอฮอล์เกินปริมาณ และการใช้สารเสพติดร่วมกับการดื่มแอลกอฮอล์) ค่านิยมทางสังคมชายเป็นใหญ่ ความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์ ความรุนแรงเป็นเรื่องภายในครอบครัว การได้รับทราบและพบเห็นการดื่มแอลกอฮอล์มาตั้งแต่วัยเยาว์ มุมมองและความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากแอลกอฮอล์ ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ/รายได้ การสื่อสารภายในครอบครัว ทักษะคติ/ลักษณะของความเป็นผู้หญิง การเสพข่าวสาร การยอมรับต่อการใช้ความรุนแรง การท่องเที่ยว และการเป็นเจ้าของร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีอายุน้อย และการดื่มแอลกอฮอล์สามารถดื่มได้ทุกเพศ

แนวทางการป้องกันสามารถดำเนินการได้ใน 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับบุคคลด้วยการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยของการดื่มแอลกอฮอล์ 2) ระดับชุมชนด้วยการลดการเข้าถึงการดื่มแอลกอฮอล์และสิ่งกระตุ้น เพื่อจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการสื่อสารที่เข้ามาเกี่ยวข้อง และ3) ระดับสังคม ด้วยการปรับเปลี่ยนค่านิยมทางสังคมเกี่ยวกับบทบาททางเพศ และการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศ

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พฤติกรรมการเล่นเกม การซื้อสินค้าเสมือนในเกม ลูทบ็อกซ์ และการติดพนัน ในเกมออนไลน์ของวัยรุ่นไทย

Gaming Addiction Behavior, Virtual Goods Purchases in Game, Loot Boxes
and Gambling in Online Game of Thai Adolescent

อาจารย์ณัฐพงษ์ สายพิณ หลักสูตรนิเทศศาสตร์บูรณาการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเล่นเกม การซื้อสินค้าเสมือนในเกม ลูทบ็อกซ์ และการติดพนัน ในเกมออนไลน์ของวัยรุ่นไทย และศึกษาแนวทางการจัดการ การส่งเสริม การป้องกัน การแก้ปัญหา เพื่อสร้างความปลอดภัย และมาตรการรองรับที่จำเป็น ด้วยการวิจัยแบบผสมผสาน โดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เล่นเกมออนไลน์ที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา จำนวน 400 คน และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 15 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการเล่นเกมและความเสี่ยงติดเกม (GAST) ของวัยรุ่นไทย ไม่แตกต่างกันทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มคลั่งไคล้ และกลุ่มน่าจะติดเกม ตามลำดับ 2) แนวโน้มการติดซื้อสินค้า ไอเทม หรือการพนันในเกมออนไลน์ (PGSI) ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นนักพนันหน้าใหม่ ร้อยละ 72.25 รองลงมา เป็นนักพนันที่มีปัญหา ร้อยละ 17.50 และเป็นผู้เสพติดการพนัน ร้อยละ 10.25 3) แนวทางการบริหารจัดการพฤติกรรมการเล่นเกมที่เหมาะสม เพื่อสร้างความปลอดภัย ได้แก่ การบริหารจัดการอย่างบูรณาการของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยสร้างการรู้เท่าทันสื่อ มีจรรยาบรรณ และความรับผิดชอบต่อสังคม การยกย่องกฎหมายเกม พระราชบัญญัติ การกำกับดูแลเกมและการประกอบกิจการเกม และการป้องกันด้วยการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

Abstract

This research aims to examine gaming addiction behavior, virtual goods purchases in game, loot boxes, together with adolescent gambling addiction in online games and to figure out management, support, prevention, and solution for necessity of gaming security and standards. This study is a mixed methods research. Quantitatively, the research surveys 400 online game players who study in secondary and tertiary levels. Qualitatively, documentary analysis and in-depth interview of 15 participants are selected methods.

The results show that 1) behavior and risk of gaming addiction for Thai adolescents are not different in terms of gender. The participants are categorized into 3 groups: normal game-players, game maniacs, and possible game addicts. 2) For virtual goods purchases in game or gambling addictions online, majority of the participants are new gamblers (72.25%), following by problem gamblers (17.50%), and pathological gamblers (10.25%). 3) Suggestions for policy implications are integrated management of public, private and civil society sectors. The suggested examples are enhancing media literacy, ethics and social responsibility, drafting legislation on gaming and commercial gaming management, and raising awareness through creative communication.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

ลูทบ็อกซ์ (Loot box) คือระบบกล่องสุ่มไอเทมหรือกล่องปริศนาในเกมออนไลน์ ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งของการ เล่นเกม อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการออกแบบเกม ในแง่ของการลุ้นเพื่อความตื่นเต้น โดยอาศัยเรื่องของดวงใน การเสี่ยงโชค โดยสุ่มของจากการซื้อในเกมแต่ละครั้ง เพื่อให้ได้ไอเทมพิเศษต่างๆ มีทั้งที่ได้รับมาฟรีเป็นรางวัลจาก การเล่น และที่ต้องซื้อด้วยเงินจริง โดยผู้เล่นไม่มีทางรู้ได้ว่าตัวเองจะได้รับอะไรจนกว่าจะเปิดกล่อง ลูทบ็อกซ์มี ลักษณะของ Item trading เพื่อที่จะเอาของ สกิน หรือไอเทม (Skin betting behavior) เป็นระบบที่ออกแบบมา เพื่อจะกระตุ้นให้ผู้เล่นเกม-ผู้ซื้อ มีความต้องการอยากได้ ซื้อเรื่อยๆ เติมนเงินเรื่อยๆ จนกว่าจะได้สิ่งของที่ ต้องการ กล่าวคือ สินค้าเสมือนในเกมออนไลน์มีคุณสมบัติสอดคล้องตามเกณฑ์ของสินค้าเสมือน 3 ด้าน ได้แก่ 1) Rivalrous หมายถึง ไม่สามารถใช้ได้พร้อมกันโดยผู้เล่นหลายคน 2) Persistency หมายถึง สินค้าจะมีช่วงชีวิตผลิตภัณฑ์อยู่ กับ ผู้ใช้งานเพียงระยะเวลาหนึ่ง ในขณะที่สินค้าเสมือนเมื่อผู้คอมพิวเตอร์ สินค้าเสมือนที่อยู่กับตัวละครในเกม ก็ยังอยู่ไม่หายไปไหน และ 3) Interconnectedness หมายถึง สินค้าเสมือนเดี่ยว ๆ ไม่สามารถคงอยู่ได้ด้วยตัวของ มันเอง แต่ต้องมีสัมพันธ์กับระบบเกมหรือผู้เล่นอื่น เช่น บริการซื้อขายในเกม

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

อัตลักษณ์และการเล่าเรื่อง เพื่อประกอบสร้างวัฒนธรรม T-POP ของศิลปินไทยผ่านสื่อใหม่

Thai Artists Identity and Storytelling
for T-POP Culture Construction via New Media

อาจารย์ณัฐพงษ์ สายพิน หลัสูตรนิเทศศาสตรบุรณการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง "อัตลักษณ์และการเล่าเรื่องเพื่อประกอบสร้างวัฒนธรรม T-POP ของศิลปินไทยผ่านสื่อใหม่" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนออัตลักษณ์ การเล่าเรื่องผ่านผลงาน และการประกอบสร้างวัฒนธรรม T-POP ผ่านสื่อใหม่ของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียง ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2565 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา การสัมภาษณ์เชิงลึกกับแฟนคลับ 12 คน และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

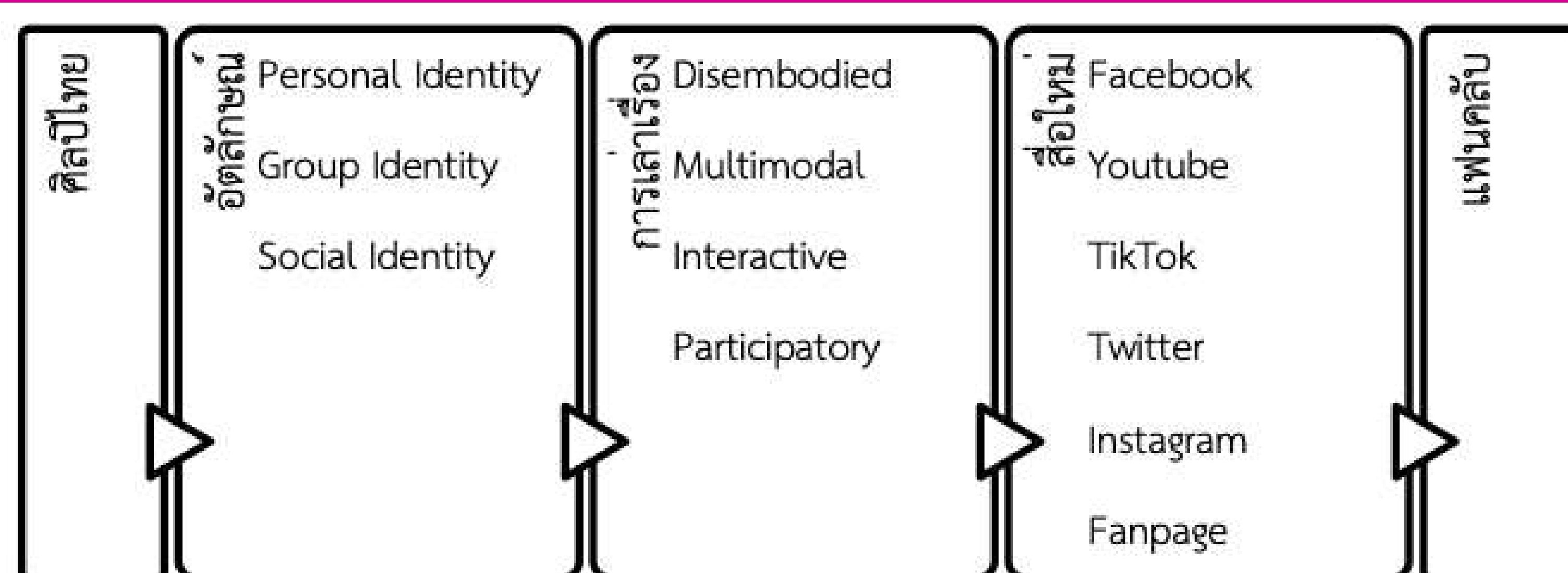
ผลการวิจัยพบว่า 1) ศิลปินไทยมีการผสมผสานความเป็นไทยและความเป็นสากลในการประกอบสร้างอัตลักษณ์บุคคล อัตลักษณ์กลุ่ม และอัตลักษณ์ทางสังคม ศิลปินไทยมีการเล่าเรื่องผ่านสื่อใหม่ ได้แก่ เฟซบุ๊ก, ยูทูบ, อินสตาแกรม, ทวิตเตอร์, ตี๊กต็อก และแฟนเพจ 2) การเล่าเรื่องมีความหลากหลายของการรับรู้ ด้วยเทคนิคการนำเสนอจากการโพสต์สตอรี่ การไลฟ์สด และการอัปโหลด การใช้อารมณ์ในการสื่อสาร มีมุมมองการเล่าเรื่อง มี 5 มุมมอง ได้แก่ มุมมองจากค่ายต้นสังกัด, มุมมองจากตัวศิลปิน, มุมมองจากสมาชิกวง, มุมมองจากวงของศิลปิน และมุมมองจากแฟนคลับ มีปฏิสัมพันธ์กับแฟนคลับและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ในการสร้างสรรค์เนื้อหาได้ การร่วมทำchallengeต่าง ๆ การโปรโมตเพลง และการติดแฮชแท็ก ทำให้แฟนคลับรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนศิลปิน 3) การประกอบสร้างวัฒนธรรม T-POP ถูกประกอบสร้างขึ้นจากการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทย เกาหลี และสากล ปรากฏในองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ เนื้อหา สไตลด์นตรี ทำนอง เนื้อเพลง ภาพลักษณ์ การแต่งกาย และองค์ประกอบในมิวสิกวิดีโอ

Abstract

The research (Thai Artists Identity and Storytelling for T-POP Culture Construction via New Media) aims to examine 1) the presentation of Thai artists' identities, 2) the storytelling of Thai artists via new media, and 3) the construction of T-POP culture by renowned Thai artists via new media between 2019-2022. The study employs a qualitative research methodology, utilizing content analysis, in-depth interviews with 12 fans, and participant observation.

The findings reveal that: 1) Thai artists blend Thai and international elements in constructing personal, group, and social identities. They engage in storytelling through new media platforms such as Facebook, YouTube, Instagram, Twitter, TikTok, and fan pages. 2) The storytelling is multimodal, utilizing various presentation techniques such as status updates, live streaming, and story uploads. Emotional communication is employed, and the storytelling encompasses five perspectives: the artist's agency, the artist, group members, the artist's group, and fans. The artists interact with fans and provide opportunities for participatory content creation through challenges, song promotions, and hashtag usage, making fans feel like they are part of supporting the artists. 3) The construction of T-POP culture is a blend of Thai, Korean, and international cultures, evident in various elements such as content, music style, melody, lyrics, image, fashion, and components in music videos.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

- ศิลปินไทยมีการประกอบสร้างอัตลักษณ์ใน 3 ลักษณะ คือ อัตลักษณ์บุคคล อัตลักษณ์กลุ่ม และอัตลักษณ์ทางสังคม โดยมีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมสากล
- การที่ศิลปินนำเสนออัตลักษณ์ผ่านการเล่าเรื่องส่วนตัวหรือการสร้างความสัมพันธ์กับแฟนคลับ การทำกิจกรรมร่วมกัน และมีการรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน ช่วยทำให้เกิดความผูกพัน ร่วมแบ่งปันทางสัญลักษณ์ และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มวัฒนธรรม T-POP
- ศิลปินไทยมีการประยุกต์ใช้สื่อใหม่ต่าง ๆ ในการเล่าเรื่องราว ซึ่งมีความหลากหลาย ทั้งในแง่ของเนื้อหา รูปแบบ และการสร้างปฏิสัมพันธ์กับแฟนคลับ การเล่าเรื่องของศิลปินไทยผ่านสื่อใหม่มีลักษณะข้ามสื่อ คือไม่จำกัดอยู่ในสื่อใดสื่อหนึ่ง แต่สามารถเชื่อมโยงและขยายต่อเนื้อหาไปในหลาย ๆ ช่องทางได้
- ศิลปินไทยมีการผสมผสานวัฒนธรรมไทยเข้ากับวัฒนธรรมสากลและวัฒนธรรม K-POP ผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เนื้อหาเพลง การแต่งกาย และการใช้สื่อใหม่ ในการนำเสนออัตลักษณ์วัฒนธรรม
- การศึกษาอัตลักษณ์และการเล่าเรื่องของศิลปิน T-POP ผ่านสื่อใหม่ สะท้อนให้เห็นถึงพลวัตของการผสมผสานวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของแฟนคลับในยุคดิจิทัล ที่ทำให้วัฒนธรรม T-POP มีความเป็นพหุวัฒนธรรมผสมผสานกันระหว่างความเป็นไทยความเป็นสากล และลักษณะเฉพาะตัวของศิลปิน กลายเป็นวัฒนธรรม T-POP รูปแบบใหม่ในสังคมไทยยุคปัจจุบัน

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย

ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พฤติกรรมสื่อสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ

ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในกลุ่มผู้สูงอายุ

Communication Behaviors of the Elderly Groups
towards Purchasing Dietary Supplements

อาจารย์ณัฐพงษ์ สายพิณ หลักสูตรนิเทศศาสตร์บูรณาการ

บทคัดย่อ

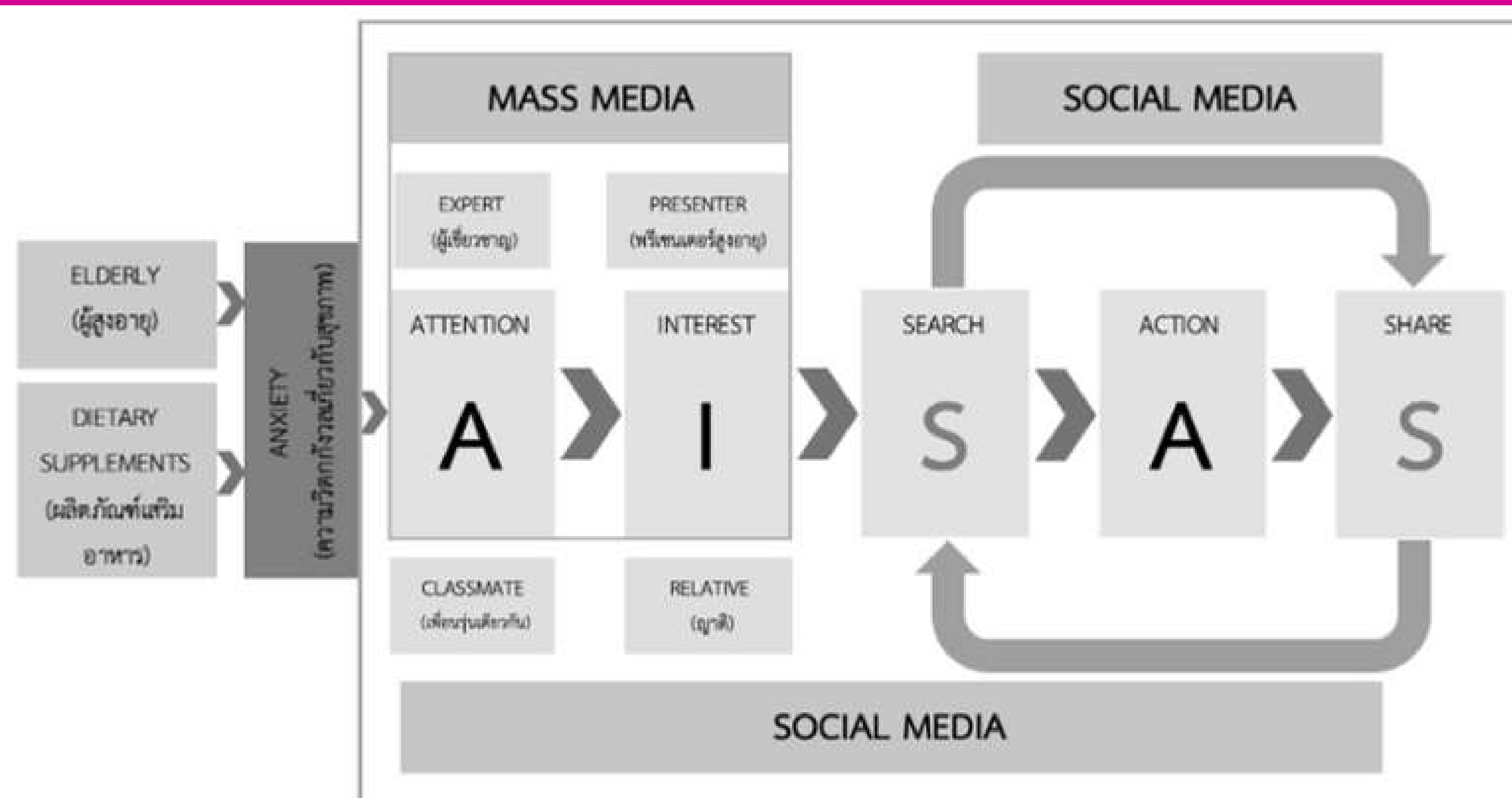
งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อในกลุ่มผู้สูงอายุ 2) เพื่อศึกษาการสื่อสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในกลุ่มผู้สูงอายุ ใช้วิธีการสามเส้าตามข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มครอบครัวของผู้สูงอายุ และกลุ่มนักวิชาชีพด้านสื่อและนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานหรือมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับอาหารเสริมไม่ต่ำกว่า 1 ปี เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้สื่อจากทั้งสื่อเก่า และสื่อใหม่ 2) การสื่อสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในกลุ่มผู้สูงอายุเกิดจากการดึงดูดความสนใจจากสื่อ (Attention) ที่มีเนื้อหาแบบวิดีโอสั้น สนุกสนาน มักชี้ให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของร่างกาย ใช้ผู้ส่งสารเป็นกลุ่มคนวัยเดียวกันสร้างให้เกิดความสนใจ (Interest) ในตัวผลิตภัณฑ์ หลังจากนั้นผู้สูงอายุจะนำความสนใจไปค้นหาข้อมูลต่อ (Search) จากทั้งสื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อบุคคล ซึ่งสื่อบุคคลมีอิทธิพลในการโน้มน้าวได้เป็นอย่างมาก คือ บุคคลในครอบครัวหรือผู้ดูแลคุณหมอมือหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนหรือกลุ่มคนที่อยู่ในช่วงอายุเดียวกัน จากนั้นจึงนำไปสู่การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (Action) ของผู้สูงอายุ โดยอำนาจการตัดสินใจซื้อส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับผู้ดูแล หรือบุคคลในครอบครัว แต่จะมีบางส่วนที่อำนาจการตัดสินใจซื้อกลับมาอยู่กับผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นผู้สูงอายุในกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีที่สามารถโอนเงินผ่านแอปพลิเคชันเองได้ และเมื่อได้มีการทดลองใช้จะเกิดการส่งต่อและแบ่งปันข้อมูล (Share) ประสบการณ์ตรงไปยังผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผ่านทางช่องทางออนไลน์

Abstract

This qualitative research aimed to 1) study media usage behaviors of the elderly and 2) study the communication pattern of the elderly's purchasing dietary supplements, by using purposive samples consisting of the elderly, the elderly's family members, and the media professionals and qualified academics. The instruments were the in-depth interview and the participatory observation. The results as follows: 1) the elderly used both the mass media and the social media; 2) the elderly purchased dietary supplements as a result of exposure to media that could attract attention with short, fun video content that pointed out the deterioration of the body, by using video presenters with the same age as the elderly attract their attention. Then they searched for the information both from the internet and personal media, which included the surrounding trustworthy family members, doctors, specialists, and friends. Purchasing the products mostly was made by family members, but some could do it by themselves via an online application on their personal mobile phones. The results of consuming the products were shared with their friends via the online platform.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

แบบจำลองการสื่อสารกับการซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในกลุ่มผู้สูงอายุ

การสื่อสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในกลุ่มผู้สูงอายุนี้อาจอธิบายได้จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคตามโมเดล AISAS (Attention, Interest, Search, Action, Share) ว่าด้วยขั้นตอนที่ผลิตภัณฑ์ดึงดูดความสนใจของบุคคลผ่านโปรแกรมข้อมูลหรือการยิงโฆษณา กระตุ้นให้บุคคลค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นั้น หรือแม้แต่สำหรับตัวโฆษณาเองบนอินเทอร์เน็ต หรือทำการรีวิวสินค้าที่ซื้อมาใช้เพื่อแบ่งปันกับผู้อื่นทางอินเทอร์เน็ต เมื่อผู้ซื้อพบข้อมูลในอินเทอร์เน็ตในระหว่างการค้นหา วงจรข้อมูลจะถูกสร้างขึ้น และแบบจำลองยังครอบคลุมไปถึงการตลาดแบบคำพูดจากปากต่อปากบนโลกออนไลน์

- พฤติกรรมการใช้สื่อของกลุ่มผู้สูงอายุ เปิดรับสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะไลน์ที่กลุ่มผู้สูงอายุใช้เป็นสื่อหลักในการติดต่อกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกันและบุคคลในครอบครัว โดยกลุ่มผู้สูงอายุมีการเปิดรับข้อมูล ข่าวสาร เพลง และโฆษณา ที่เป็นกระแสสังคมในช่วงเวลานั้น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ในการรับชมสื่อเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อติดตามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ใช้สำหรับดูแลสุขภาพ
- การสื่อสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในกลุ่มผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ไลน์คุยกันกับกลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกัน โดยมีการคุยทั้งแบบส่วนตัวและแบบกลุ่ม บางส่วนมีการเข้าไปอ่านข้อมูลข่าวสารในเฟซบุ๊กบ้าง โดยจะเป็นทั้งผู้โพสต์เอง และไปติดตามชีวิตประจำวันของเพื่อน ๆ รวมไปถึงมีการติดตามข่าวสารที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวอีกด้วย โดยส่วนใหญ่มีการติดต่อกับลูก ๆ อยู่เป็นประจำ ส่วนเพื่อนที่อยู่ในรุ่นเดียวกัน และกลุ่มไลน์ของคนประกอบอาชีพก่อนเกษียณอยู่ด้วยกัน

การส่งเสริมศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกลำไย: บทบาทของนักวิชาชีพสารสนเทศ ในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

Empowering Longan Farmers: The Roles of Information Professionals in the Development of Learning Communities

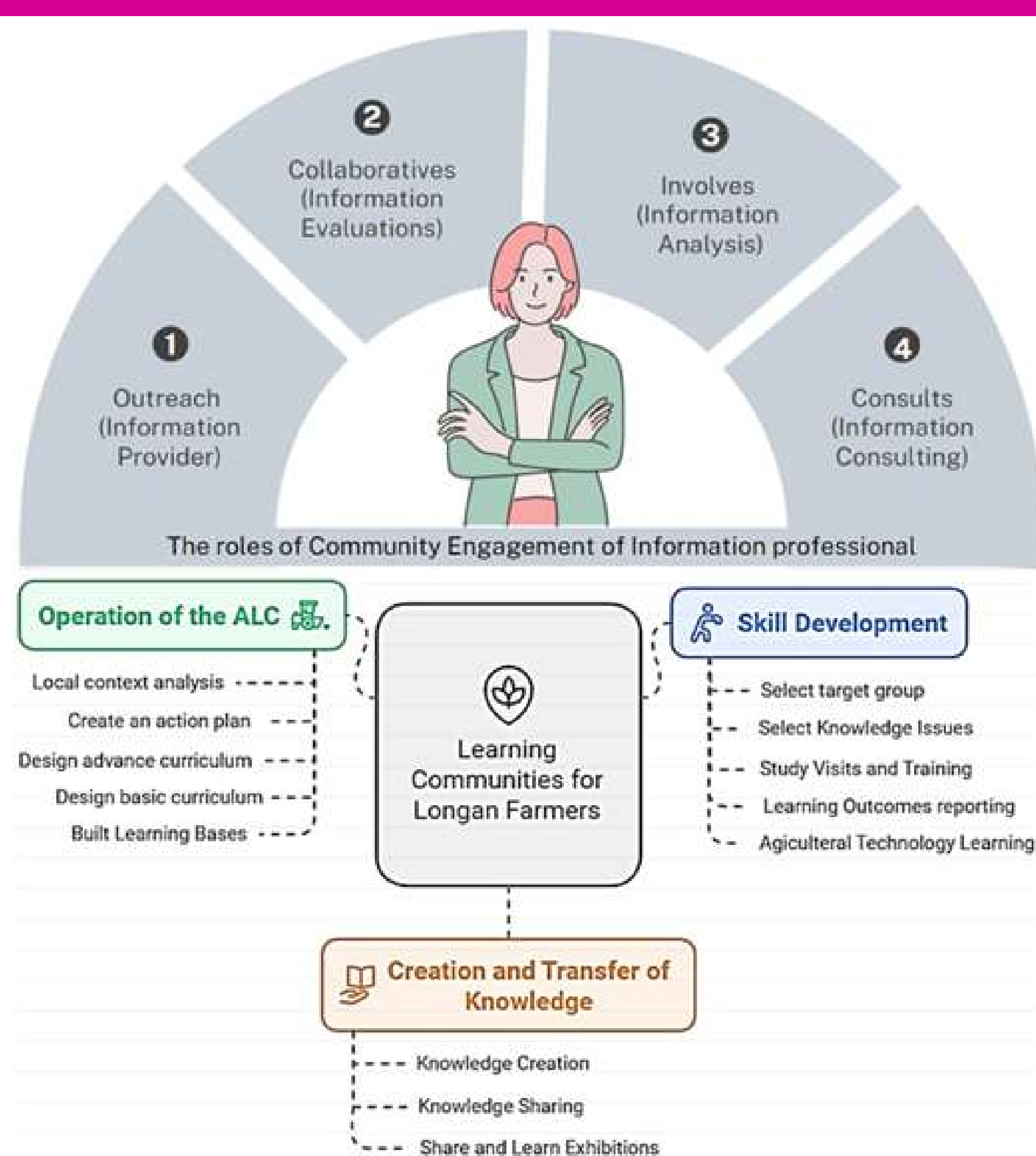
อาจารย์ ดร. จันทรจิรา เหลาราช

Abstract

This study employed a convergent mixed-method approach, integrating both qualitative and quantitative methodologies, to examine the development of learning communities among longan farmers in Chiang Mai Province and the role of community engagement by information professionals in this process. Data were collected concurrently across both phases and synthesized to provide a comprehensive understanding. In the qualitative phase, structured interviews were conducted with 10 longan farmers, 6 of whom agreed to participate. The interview data were analyzed descriptively to assess the current status of learning community development. In the quantitative phase, surveys were distributed to stakeholders involved in creating these communities, including 16 information professionals from public libraries, 22 from school libraries, and 106 agricultural extension officers from the Office of Agriculture in Chiang Mai. A total of 144 questionnaires were distributed, with 136 completed and returned, yielding a 94.44% response rate. Descriptive and inferential statistical analyses were performed using social science software, with means and standard deviations calculated to assess stakeholders' perceptions of community engagement. Inferential analysis employed the Shapiro-Wilk test, Friedman test, and Wilcoxon Signed-Rank test to evaluate the significance of community engagement in agricultural development. The results aim to inform policy development initiatives to strengthen the agricultural capacity of longan farmers, with potential applicability to other agricultural communities. Additionally, the study provides a framework for information professionals, librarians, and agricultural specialists to enhance learning communities and contributes to advancing curricula in library and information science.

Study results

Longan farmers Community	THE ROLES OF COMMUNICATION ENGAGEMENT OF INFORMATION PROFESSIONAL			
	OUTREACH Information Provider	COLLABORATIONS Information Evaluation	INVOLVES Information Analysis	CONSULTS Information Consults
Operation and Management	- Offer essential information for designing learning curricula. - Provide information on agricultural technology and pathways for learning. - Offer information that meets the needs of farmers in Longan cultivation. - Prepare documents and disseminate important information related to Longan cultivation.	- Collaborate to analyze community contexts with stakeholders for operational planning. - Collaborate to develop and address farmers' needs, addressing relevance and currency. - Collaborate to plan evaluations of data and information for accuracy in farming. - Collaborate to create activities that disseminate knowledge to network members. - Collaborate to assess data for selecting farmers suitable for learning content. - Collaborate with experts to identify appropriate knowledge for each farmer group. - Collaborate with stakeholders to enhance farmers' skills in using technology.	- Collect data from various sources to build a comprehensive database. - Analyze data to identify trends and factors influencing longan cultivation. - Compare data across farmer groups to uncover variations in cultivation practices. - Categorize farmers based on analyzed data. - Assess data quality to identify reliable information for developing learning networks. - Present data systematically for farmers and stakeholders to easily understand results. - Use data to forecast future trends and potential challenges. - Support decision-making with accurate and up-to-date information for appropriate management practices.	- Provide consultation on analyzing local conditions. - Provide consultation on assessing the needs of farmers in each area to create knowledge content tailored to specific requirements. - Provide consultation on organizing and retrieving essential information. - Provide consultation on designing information systems that monitor and enhance the Longan cultivation process. - Provide consultation on developing knowledge content that aligns with the specific needs of farmers. - Provide consultation on creating learning platforms. - Provide consultation on developing online databases that consolidate knowledge related to Longan cultivation.
Skill Development	- Create activities for exchanging knowledge and experiences regarding Longan cultivation. - Select and group farmers based on developmental needs from in-depth data. - Develop a database of farmers and gather knowledge related to Longan cultivation.			
Create and Transfer Knowledge	- Select knowledge that is suitable for enhancing farmers' potential. - Teach reflective learning.			

TOWARDS SUCCESS OF DEVELOPING LEARNING COMMUNITIES

LEARNING COMMUNITIES
IN
LONGAN CULTIVATION

To examine the role of community participation of data experts in developing learning communities, the researcher integrated the qualitative research results on the operation of the learning center, consisting of 3 parts: 1) operation, 2) farmer skills development, 3) knowledge creation and transfer, and the quantitative research results on the role of community participation of data professionals in 4 roles. It was found that the qualitative research results complemented the quantitative research results by providing context and in-depth details that help understand the process of developing learning communities for longan farmers in Chiang Mai Province, which can support the role of data experts to be clearer. The qualitative research results showed the process of data preparation, data collection from various sources such as weather, soil, use of agricultural technology, and development of databases that meet the specific needs of each farmer group. Meanwhile, the quantitative research results showed the high level of importance of these roles ($\bar{x} = 3.88$ and $\bar{x} = 3.80$), confirming that providing information that meets the needs of farmers and providing advice that emphasizes practical application of data can effectively increase the efficiency of agricultural development and knowledge exchange in the community.

เครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตา : การสื่อความหมายเชิงอุดมคติของคนล้านนา

The relationship between the equipment used in the ritual of "Lanna Renewal to Destiny" and ideological interpretation.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชยัทภักดิ์ คำมูล

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “เครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตา: การสื่อความหมายเชิงอุดมคติของคนล้านนา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและตีความความหมายเชิงสัญลักษณ์ของเครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตา และเพื่อวิเคราะห์การสื่อความหมายเชิงอุดมคติของคนล้านนา โดยมุ่งเน้นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบพิธีและผู้เข้าร่วมพิธีสืบชะตาในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า เครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตามีอยู่ประมาณ 30 ชิ้น ซึ่งเมื่อนำมาจัดรวมกันจะเรียกว่า "โขงชะตา" ปัจจุบัน ผู้เข้าร่วมพิธีส่วนใหญ่ไม่ได้พิจารณาเครื่องประกอบพิธีแต่ละชิ้นเป็นเอกเทศ หากแต่มองโขงชะตาเป็นองค์ประกอบของพิธีกรรมโดยรวม ซึ่งมีความหมายเชิงสัญลักษณ์และอุดมคติที่สะท้อนถึงความเจริญรุ่งเรืองและความเป็นสิริมงคลในชีวิต ทั้งนี้ ปู่จารย์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประกอบพิธี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชื่อเรียกและความหมายของเครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตาแต่ละชิ้นอย่างลึกซึ้ง โดยเครื่องประกอบแต่ละชิ้นมีความหมายเชิงสัญลักษณ์และอุดมคติแตกต่างกันไป อาทิ บางชิ้นเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ บางชิ้นเป็นสัญลักษณ์ของอายุที่ยืนยาว และบางชิ้นเป็นสัญลักษณ์ของการก้าวข้ามอุปสรรคและความทุกข์ยาก เมื่อนำเครื่องประกอบพิธีทั้งหมดมารวมกัน จึงเกิดความหมายเชิงสัญลักษณ์และอุดมคติที่สอดคล้องกับความเข้าใจของกลุ่มผู้เข้าร่วมพิธี ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้เสนอแนะให้มีการส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับชื่อเรียก ความหมายเชิงสัญลักษณ์ และความหมายเชิงอุดมคติของเครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตาในสังคมล้านนา เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและลึกซึ้ง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของล้านนาให้คงอยู่ต่อไป

Abstract

The research study titled The relationship between the equipment used in the ritual of "Lanna Renewal to Destiny" and ideological interpretation. aims to (1) examine and interpret the semiotic meanings of ritual components used in life-prolonging ceremonies and (2) analyze the idealistic significance conveyed through these components within Lanna culture. The study focuses on key informants, including ritual practitioners and participants, in Mae Taeng District, Chiang Mai Province. The findings reveal that life-prolonging ritual components consist of approximately 30 items, which, when assembled, form what is known as "Khong Chata." In contemporary practice, most ceremony participants do not perceive these components as separate entities but rather as an integrated set representing a holistic ritual. The Khong Chata holds symbolic and idealistic meanings that reflect prosperity and auspiciousness in life. Additionally, the Poo Charan, the ritual practitioner responsible for conducting the ceremony, possesses profound knowledge regarding the names and meanings of each ritual component. Each item carries distinct semiotic and idealistic connotations; for example, some components symbolize abundance, others longevity, and some represent overcoming hardships and adversity. When combined, these components form a unified semiotic and idealistic representation that aligns with the collective understanding of ceremony participants. Based on these findings, the study recommends promoting the transmission of knowledge concerning the names, semiotic meanings, and idealistic significance of life-prolonging ritual components within Lanna society. Such efforts would contribute to a more profound and accurate understanding of these ritual elements, ultimately fostering the preservation and continuation of Lanna cultural heritage.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

หัวข้อ	รายละเอียด
เครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตา	มีประมาณ 30 ชิ้น เมื่อนำมาจัดรวมกันเรียกว่า "โขงชะตา"
ความหมายเชิงสัญลักษณ์และอุดมคติในมุมมองของผู้เข้าร่วมพิธี	- ไม่ได้พิจารณาเครื่องประกอบพิธีแต่ละชิ้นเป็นเอกเทศ - มองว่าโขงชะตาเป็นองค์ประกอบของพิธีกรรมโดยรวม - มีความหมายเชิงสัญลักษณ์และอุดมคติ สะท้อนถึงความเจริญรุ่งเรืองและความเป็นสิริมงคลในชีวิต
ความหมายเชิงสัญลักษณ์และอุดมคติในมุมมองของผู้ประกอบพิธี	- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชื่อเรียกและความหมายของเครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตาแต่ละชิ้นอย่างลึกซึ้ง - มองว่าเครื่องประกอบแต่ละชิ้นมีความหมายเชิงสัญลักษณ์และอุดมคติแตกต่างกัน เช่น: - ความอุดมสมบูรณ์ - อายุที่ยืนยาว - การก้าวข้ามอุปสรรคและความทุกข์ยาก - เมื่อนำเครื่องประกอบพิธีทั้งหมดมารวมกัน จะเกิดความหมายเชิงสัญลักษณ์และอุดมคติที่สอดคล้องกับความเข้าใจของกลุ่มผู้เข้าร่วมพิธี
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	ควรมีการส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับชื่อเรียก ความหมายเชิงสัญลักษณ์ และความหมายเชิงอุดมคติของเครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตาในสังคมล้านนา เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและลึกซึ้งอันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของล้านนาให้คงอยู่ต่อไป

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พฤติกรรมการใช้สื่อและผลกระทบจากการท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์พื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง

Media Usage Behavior and Impacts from Film Tourism in Chiang Mai, Lamphun and Lampang Areas

อ.สุรัชย์ ศรีนรินทร์ หลักสูตรนิเทศศาสตร์บูรณาการ

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์และละคร เป็นกลยุทธ์หนึ่งในยุทธศาสตร์หนึ่งของการกระตุ้นการท่องเที่ยว ภาพยนตร์หลายเรื่องที่มีอิทธิพลทำให้การท่องเที่ยวตามรอย ทำให้นักท่องเที่ยวชาวทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้นกลายเป็น การท่องเที่ยววัฒนธรรมนิยม ดังนั้นโครงการวิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อและผลกระทบของภาพยนตร์และละครไทยที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง โดยการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ใช้กลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม จำนวน 50 ตัวอย่าง การเก็บแบบสอบถาม จำนวน 400 ตัวอย่าง ใช้วิธีการทางสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า มีการถ่ายทำในพื้นที่ มีจำนวน 46 เรื่อง (2506-2564) โดยสื่อบุคคล ทั้งรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์ และออฟไลน์มีผลต่อการเปิดรับ และเลือกค้นหาผ่านสื่อออนไลน์ ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ภาคธุรกิจ โรงแรม ร้านค้า การรับรู้ในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเพิ่มขึ้น พร้อมกับการได้รับการพัฒนาทางกายภาพในพื้นที่ แต่ยังมีปัญหาต้องได้รับการแก้ไข เช่น การกระทบต่อความเชื่อ ความศรัทธาในพื้นที่ และการส่งเสริมที่ไม่เป็นระบบทำให้กลายเป็น ชាកาวยธรรมาการท่องเที่ยว

Abstract

Traveling in the footsteps of movies and dramas is one strategy for stimulating tourism. According to this strategy one of the 6 issues involves film industry promotion and many movies have an effect on huge income generating. This helps income a number of Thai and foreign tourists to leading to be Pop Culture Tourism. Therefore, this study aimed to investigate media usage behavior and impacts of Thai movies and dramas happening Chiang Mai, Lamphun, and Lampang provinces. Research instruments in this Mixed Methods study comprised focus group discussion and questionnaire. The formes was conducted with a sample group of 50 persons. The latter was conducted with a sample group of 400 persons and obtained statistics. Resuets of the study. The research results found that there were 46 Thai movies and dramas were filmed during 1963-2021 in Chiang Mai, Lamphun, and Lampang provinces. Personal media both online and offline influenced tourist information seeking and decision-making processes. This phenomenon has driven local economic activities in community businesses, hotels, and retail sectors, enhancing awareness of local culture while contributing to physical infrastructure development in the area. However, challenges such as impacts on local beliefs, trust issues, and unregulated promotions have hindered sustainable tourism development, potentially leading to cultural tourism decay.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทบาทหน้าที่ของสื่อพื้นบ้านล้านนาต่อการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ

Role Of Lanna Folk Media Towards Well-being Promotion of The Elderly

อ.สุรัชย์ ศรีธนจันทร์, ผศ.ดร.อิทธิพงษ์ ทองศรีเกตุ และ ผศ.ดร.จิรวัดน์ รักษาติ

บทคัดย่อ

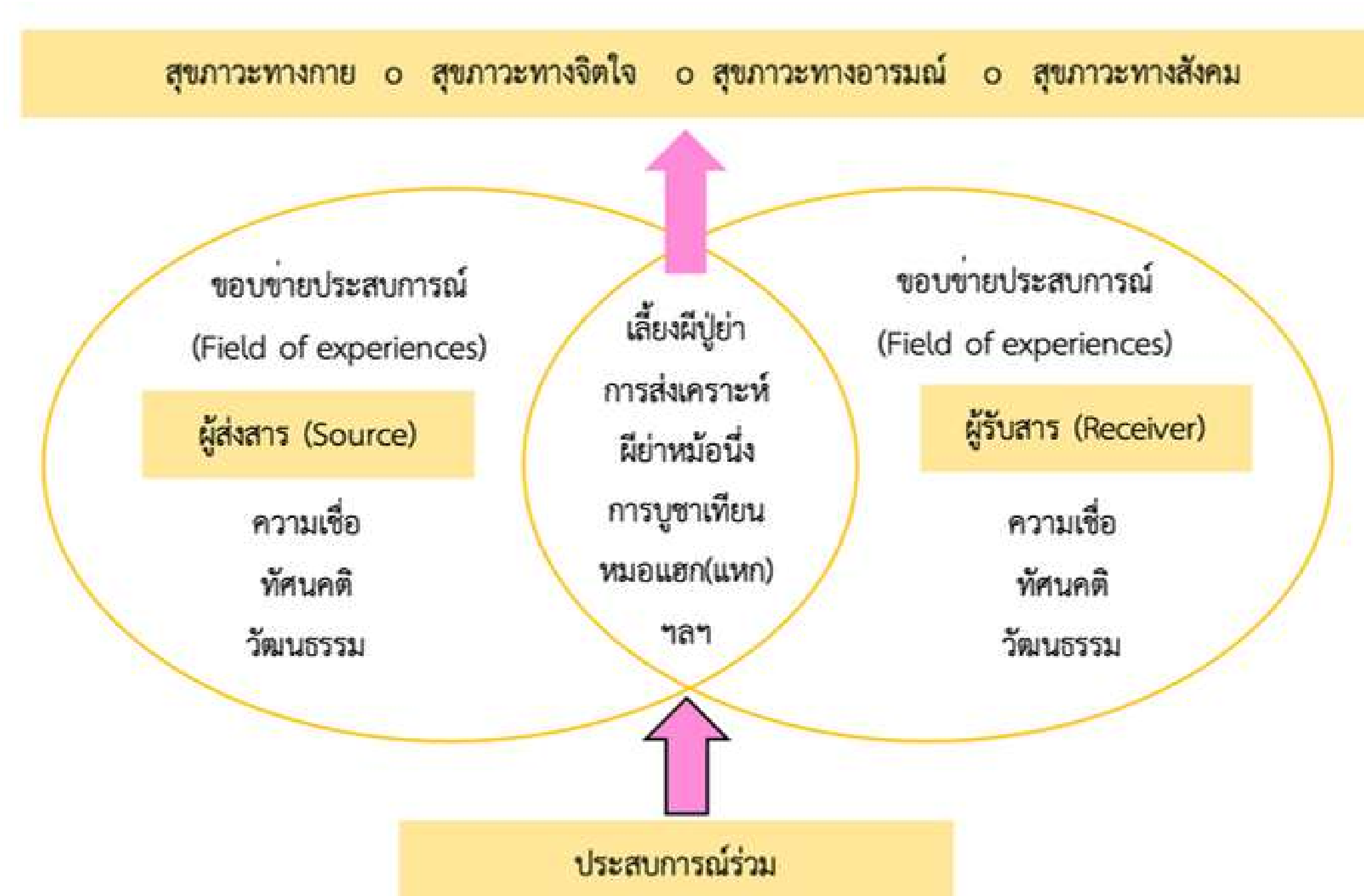
สื่อพื้นบ้านที่เกิดจากระบบความคิด ความเชื่อ ประเพณีปฏิบัติของคนล้านนา เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บุคคลมีชีวิตที่ยืนยาว สืบต่ออายุ ขอให้ประสบพบเจอแต่สิ่งที่ดี เสริมพลังกาย พลังใจ และพลังสังคม ภายใต้ความเชื่อและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต สื่อพื้นบ้านล้านนาจึงมีบทบาทหน้าที่เสริมสร้างสุขภาวะทั้ง 4 มิติ คือ สุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางจิต สุขภาวะทางอารมณ์ และสุขภาวะทางสังคม โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 110 กลุ่มตัวอย่าง จากผลการศึกษา พบว่า บทบาทหน้าที่ของสื่อพื้นบ้านล้านนาแบ่งออกเป็น 5 บทบาทสำคัญ ประกอบด้วย 1) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับความบันเทิง เป็นการละเล่นของคนในชุมชนเพื่อสร้างความสนุกสนานให้กับกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณี 2) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับความเชื่อในการรักษาโรค ซึ่งเชื่อมโยงกับความเชื่อในด้านไสยศาสตร์ ความลึกลับ มักใช้เมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยที่รักษาทางวิทยาศาสตร์ด้านแพทย์แผนปัจจุบันแล้วไม่ดีขึ้นจึงทำพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ความเจ็บป่วยดีขึ้น 3) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับชีวิตเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บุคคลมีชีวิตที่ยืนยาวด้วยพิธีกรรมที่คนล้านนายึดถือปฏิบัติมาอย่างยาวนาน 4) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบชุมชน เป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คุ้มครองรักษาพื้นที่และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 5) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ คนในชุมชนได้แสดงความเคารพต่อธรรมชาติ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและอำนาจเหนือธรรมชาติ

Abstract

Folk media was raised from the belief system and tradition of the Lanna people as practice guidelines for people to have a long life, extend their lives, and experience good things. This is under the beliefs as guidelines for living life. Therefore, Lanna folk media play a role in promoting well-being in dimensions: physical, mental, emotional and social aspects. The research used qualitative research. Data were collected from target groups in 8 northern provinces, totaling 110 sample groups. The findings reveal that the roles of Lanna folk media can be categorized into five key functions: 1) Entertainment, involving community games to enhance the enjoyment of cultural traditional; 2) Healing beliefs, connected to mysticism and used when modern medical treatments are ineffective; 3) Life longevity practices, including long-standing rituals aimed at extending life; 4) Community organization, involving beliefs in protective spirits that strengthen community cohesion; and 5) Occupational practices, reflecting respect for nature and fostering relationships between humans, nature, and supernatural forces.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

สื่อ พิธีกรรม ที่เกิดจากระบบความคิด ความเชื่อ ประเพณีปฏิบัติของคนล้านนา เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บุคคลมีชีวิตที่ยืนยาว สืบต่ออายุ ขอให้ประสบพบเจอแต่สิ่งที่ดี ไม่เจ็บป่วย เสริมพลังกาย พลังใจ และพลังสังคม ภายใต้ความ ความเชื่อและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยสื่อ พิธีกรรม จึงมีบทบาทหน้าที่เสริมสร้างสุขภาวะทั้ง 4 มิติ ดังนี้ มิติที่1 เสริมสร้างสุขภาวะทางกาย มิติที่2 เสริมสร้างสุขภาวะทางอารมณ์ เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มิติที่3 เสริมสร้างสุขภาวะทางจิตใจ ด้วยความเชื่อ ความศรัทธา และมิติที่4 สุขภาวะทางสังคม แม่นสื่อพิธีกรรมบางอย่างจะเป็นการทำให้เอื้ออาทรต่อกันในชุมชน เช่น พิธีการเอาขวัญ จะมีการผูกแขนด้วยด้ายสายสิญจ์จากผู้มาร่วมงาน มีการให้พร อวยพร เป็นต้น

ฉะนั้นแล้ว เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า การที่สื่อพื้นบ้านมีอิทธิพลต่อผู้รับสาร เช่น ชาวบ้าน ผู้เจ็บไข้/ป่วย ทุกข์ร้อนใจ มีความยอมรับในการเข้าร่วมพิธีกรรมต่างๆ ส่งผลให้มีบทบาทหน้าที่ต่างๆข้างต้นแล้วนั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารของ ชแรมม์ (Wilber Schramm) และ ออสกู๊ด (C.E. Osgood) กล่าวคือ การสื่อสารจะเกิดมีประสิทธิภาพเมื่อผู้ส่งและผู้รับมีประสบการณ์ร่วมกัน หากในส่วนของผู้ส่งและผู้รับซ้อนกันเป็นวงกว้างมากเท่าใด การสื่อสารนั้นเป็นไปได้อย่างสะดวกและง่ายมากยิ่งขึ้น ดังนั้น สุขภาวะทางกาย ทางจิตใจ ทางอารมณ์ และทางสังคม ที่จะส่งผลต่อสุขภาพที่ดี เกิดได้จาก ขอบข่ายประสบการณ์ (Field of experiences)

หนังสือรวบรวม

ผลงานวิชาการ คณาจารย์ นักวิจัย คณะศิลปศาสตร์

ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2548 - 2568

งานสร้างสรรค์ งานแปล

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย

ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

รูปแบบเซรามิกประดับล้านนาสู่การรื้อฟื้นสูตรน้ำเคลือบดินเผา

Lanna ceramic pattern Towards the revival of the clay glaze formula.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐาปกรณ์ เครือระยา กลุ่มพัฒนาสุขภาพ

บทคัดย่อ

การศึกษาและรวบรวมงานเซรามิกประดับ สู่การสืบสานงานศิลปกรรมล้านนา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อรวบรวมรูปแบบเซรามิกประดับที่ปรากฏในงานศิลปกรรมล้านนา องค์ความรู้สูตรน้ำเคลือบ นำไปปรับใช้ในงานเซรามิกและรื้อฟื้นกลุ่มช่างในปัจจุบัน

ผลการศึกษาพบว่ามีการการใช้เซรามิกประดับงานสถาปัตยกรรม เช่น ซุ้มศาลา ปรางค์ศาลาเพ็ญ เมฆคังเมฆไหล และสัตว์ต่างๆ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงประวัติความเป็นมา การเกิดขึ้นของงานเซรามิกประดับในแต่ละพื้นที่ ถึงรูปแบบที่มีพัฒนาการในยุคสมัยที่ต่างกัน โดยการเก็บข้อมูลในจังหวัดเชียงใหม่ 4 แห่ง จังหวัดลำพูน 2 แห่งและจังหวัดลำปาง 6 แห่ง ทำให้ได้เห็นถึงพัฒนาการและเทคนิคงานช่างเครื่องเคลือบดินเผาในล้านนา ที่ปรากฏหลักฐานชิ้นราวต้นพุทธศตวรรษที่ 22 จนกระทั่งถึงปลายพุทธศตวรรษที่ 25

ผลจากการทำลองสูตรน้ำเคลือบโดยใช้ดิน 2 ชนิด คือดินขาว(ดินเผาจีน)และดินเหนียว เพื่อนำมาทดสอบสีจากซีเถ้าทั้ง 3 ชนิด ได้แก่ซีเถ้าเม็ดลำไย ซีเถ้าใบทองแห้ง และซีเถ้าขี้ข้าวโพด โดยทดลองสูตรเคลือบดินเหนียวสามเหลี่ยมด้านเท่า ในส่วนผสมตามการทดลอง 21 จุด จำนวน 3 สูตร เเผาในอุณหภูมิ 1200 องศา เพื่อสามารถทำให้เคลือบหลอมตัวได้ดี พบว่าสูตรซีเถ้าเม็ดลำไยให้ค่าสีที่สวยที่สุดในอัตราส่วนซีเถ้า 60% หินฟันม้า 20% ดินขาว 20% โดยออกเป็นสีเขียวที่มีตามแบบงานโบราณ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงสุดบนพื้นดินเผา รองลงมาสูตรซีเถ้าขี้ข้าวโพดออกเป็นสีเขียวอมเทา ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงสุดบนพื้นดินเผา และสูตรซีเถ้าใบทองแห้ง ให้ค่าสีไม่เด่นซึ่งไม่สมควรนำไปพัฒนาต่อยอด

Abstract

This qualitative research is focuses on the study and compilation of decorative ceramics found in Lanna art across eight northern provinces of Thailand. This includes gathering data on traditional ceramic designs and patterns that reflect the cultural heritage of the Lanna region. It investigates and preserves ancient glazing recipes and techniques to recover traditional knowledge on glazing methods and adapt these techniques for contemporary ceramic production as well as reestablish the skills and practices of past artisanship amongst the present generation of artisans.

The findings reveal a frequent use of decorative ceramics with traditional patterns in Lanna architecture related to Buddhist art, such as chofa (spires of a Buddhist temple hall), prasat fueang (small pavilions), mek tang mek lai (standing clouds and moving clouds), and mythical creatures. Examined and collected from 12 temples in three provinces, namely four from Chiang Mai, two from Lamphun, and six from Lampang, the ornamental ceramics with these patterns were frequently found on Buddhist temple halls, ordination halls, and sum pratu khong (a covered entrance gate to a temple hall). The techniques used were akin to stucco work, only different in materials and processes. Moreover, the ornamental ceramics exhibited a variety of histories or origins, patterns, and adaptation in various places and different periods. It provided added information and knowledge of past artisanship and glazing techniques in the Lanna region during the middle 17th century and 20th century.

Three glaze recipes, the first with longan seed ashes, the second with dried banana leaf ashes, and the third with dried corn cob ashes, were tested for hue resolution on two different soils: din khao or China clay and din niao or cohesive clay. They were heated at 1200 degrees Celsius. The result showed that the longan seed ash recipe offered the most desired hue at the ratio of 60% of ashes, 20% of feldspar, and 20% of limestone on the adhesive clay. The recipe gave the shade of brownish green, which is in line with the shade commonly found in past traditional works. The corn cob ash recipe came in the second place with the ratio of 60% of ashes, 40% of feldspar, and 0% of limestone; it gave the shade of greyish green, with the best resolution on the adhesive soil. However, the dried banana leaf ash recipe yielded no desired hue quality.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

รูปที่ 1.1 ตัวอย่างงานเซรามิกประดับล้านนา

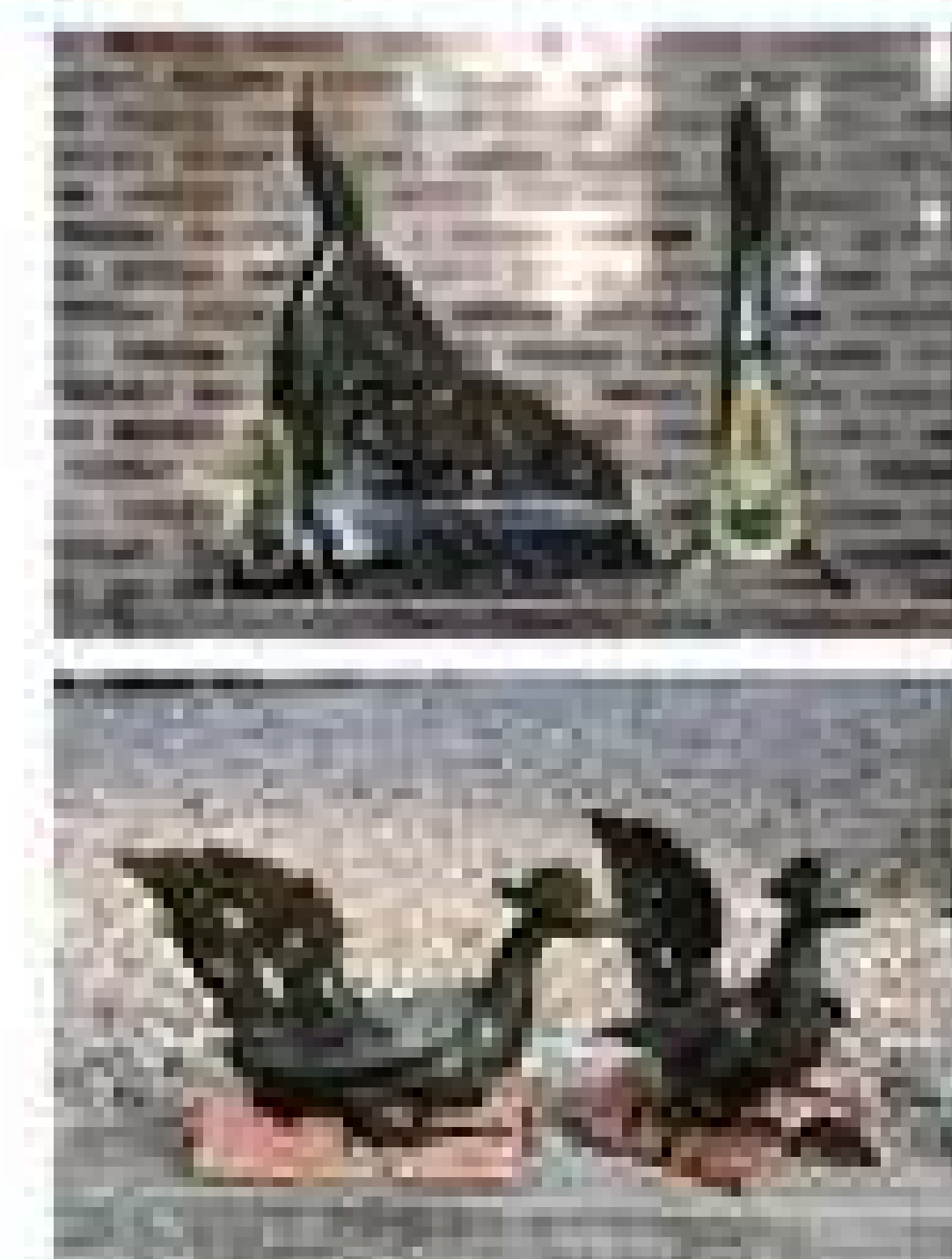
รูปที่ 1.2 ตัวอย่างงานเซรามิกประดับล้านนา

รูปที่ 1.3 ตัวอย่างงานเซรามิกประดับล้านนา

รูปที่ 1.4 ตัวอย่างงานเซรามิกประดับล้านนา

รูปที่ 1.5 ตัวอย่างงานเซรามิกประดับล้านนา

รูปที่ 1.6 ตัวอย่างงานเซรามิกประดับล้านนา

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย

ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การศึกษาลวดลายล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 23 วิหารจามเทวี วัดปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

The Study on Lanna Motifs in 23rd Buddhist Century at Chamadevi Pantheon,

Pong Yang Khok Temple, Hang Chat District, Lampang Province

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐาปกรณ์ เครือระยา กลุ่มพัฒนาศุภภาพ

บทคัดย่อ

การศึกษาลวดลายล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 23 วิหารจามเทวี วัดปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปี 2564 เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบลวดลายล้านนา ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 23 ซึ่งนำไปสู่การสร้างฐานข้อมูลลวดลายล้านนาชุดแรก การศึกษาพบว่าวิหารจามเทวีเป็นวิหารแบบล้านนา ประดิษฐานที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2275 จัดเป็นวิหารขนาดเล็ก สร้างบนยอดเนินเขี้ย มีรูปลักษณะโอบถ้ำ อาคารเป็นแบบวิหารโถง มีขนาดกว้าง 3 ห้อง ยาว 5 ห้อง หลังคาซ้อนชั้น ด้านหน้า 3 ชั้น ด้านหลัง 2 ชั้น มีหลังคา 2 ชั้น หลังคา ปีกบน หน้าบัน เป็นแบบล้านนาชั้นสูง มีความโดดเด่นทางสถาปัตยกรรม ประติมากรรมและงานจิตรกรรมลายคำที่ใช้ประดับตกแต่งตัววิหารตั้งแต่เสา ฝาผนัง คอประตู จนถึงเครื่องบนชั้นเพดาน ซึ่งล้วนแต่เป็นลวดลายที่เกิดขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 23 ซึ่งไม่ซ้ำการเป็นลวดลายซ้ำแบบเดิม เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการใช้ในงานด้านวิชาการทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมรูปแบบลวดลายในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่าเป็นลวดลายล้านนาที่มากขึ้น ลวดลายที่มากขึ้น มีลายที่มีลักษณะเกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ รอบพิธีกรรมลวดลายที่นิยมมีลวดลายที่สร้างขึ้นและใช้ในการประดับประดาเป็นรูปใบและดอก โดยเฉพาะกลุ่มลวดลายที่มีรูปทรงสูง กลุ่มลวดลายดอกช่อ เป็นต้น ในส่วนของภาพบุคคล เช่น ภาพเทวดา ยังคงมีลักษณะคล้ายกับเทวดาในช่วงพุทธศตวรรษที่ 21 และลวดลายที่เป็นรูปแบบประเพณีนิยม เช่น ลวดลายต้นศรีมหาโพธิ์ ก็ยังคงมีลักษณะรูปแบบเดิม ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงในช่วงพุทธศตวรรษที่ 21 ปัจจุบัน วิหารจามเทวีมีสภาพชำรุดและลวดลายบางส่วนได้เกิดสภาพหลุดลอกหายไปบางส่วน ซึ่งเกิดจากความชื้นและการเสื่อมสภาพของวัสดุต่างๆ ทำให้ศิลปกรรมบางจุดเกิดความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นไป จึงจำเป็นต้องมีการดูแลรักษาและอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี ขอบเขตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามีลักษณะรวบรวมการเก็บข้อมูลลวดลายล้านนา ที่เป็นส่วนที่สมบูรณ์และเห็นภาพผ่านการสืบค้นลวดลายล้านนาโดยหลักวิชาการ จะสามารถนำไปใช้ในการอนุรักษ์รักษาลวดลายโบราณ รวมถึงเป็นแนวทางสืบค้นให้คนรุ่นมาศึกษาเรียนรู้ที่สำคัญคือคนในชุมชนสามารถนำลวดลายลวดลายล้านนาไปสร้างสรรคงานศิลปะไว้กับชุมชนสืบต่อไป

Abstract

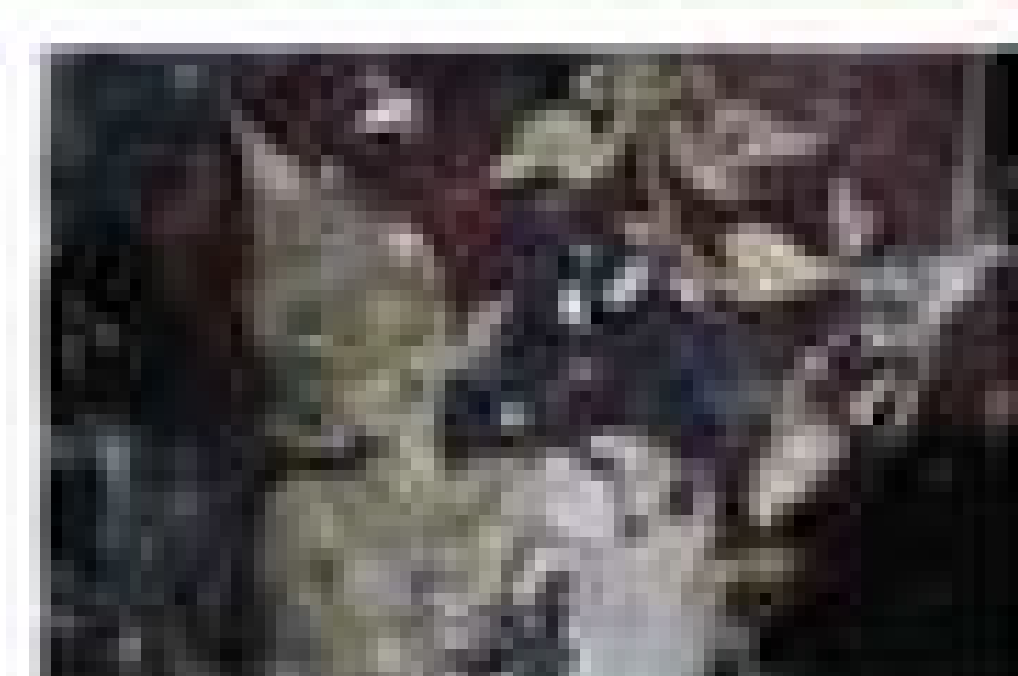
The Project entitled "The Study on Lanna Motifs in 23rd Buddhist Century at Chamadevi Pantheon, Pong Yang Khok Temple, Hang Chat District, Lampang Province" has received research funding for 2027 from the Faculty of Liberal Arts, Maejo University. It is a qualitative research work for exploring and collecting information of forms and patterns of Lanna Motifs around 23rd Buddhist Century, which will lead to the development of the database of motifs found in Chamadevi Pantheon of Pong Yang Khok Community in the future.

The findings from the study pointed out that Chamadevi Pantheon is a construction in Lanna style. According to the history, this pantheon was built in B.E. 2275 (A.D. 1732) or around 285 years ago. It is a small pantheon built on a not so tall fundamental platform. The pantheon was built in simple style like a hall in the size of 3 Hong wide by 5 Hong long, under layered cascading roof divided in 2 sections with 3 layers at the front and 2 layers at the back. The roof is decorated with the top frontal finial, gable and the pediment in conventional Lanna style and is unique in terms of architecture, sculpture and paintings in Lai Kham (Paintings with Gold Paint from Gold Leaves) Style all around the pantheon, including pillars, upper wooden decoration, supporters and tables, all of which are motifs that emerged in 23rd Buddhist Century which have been recorded and gathered in details to be included in the database for academic use in terms of art histories, architecture and Lanna cultural heritage.

The aforementioned findings that concern the motifs revealed that the motifs had become more sophisticated than before such as rolling Thai Naga Head motif (Lai Kanok Hua Muan), coiling new fern leaves, and the zigzag trim of Naga Head motif (Lai Kanok) with wider intervals that were used for creating groups of leaves and flowers, such as a Kalasha (a pot with flowers and leaves) and floating flower bouquets. As for the images of people, such as angels, they still looked like images of angels from 21st Buddhist Century. Furthermore, conventional popular motifs such as the Bodhi Tree (the temple tree beneath which Lord Buddha got enlightenment), the forms of stem and leaves were still similar to those in 21st Buddhist Century as well.

At present, Chamadevi Pantheon are declining and some surfaces on which the motifs were painted have been peeled off due to humidity and natural wear and tear of materials. Hence, some parts of the arts look different from their original looks. This is worrisome because there has been the high risk for them to be changed in the future. The set of information obtained from this study has been collected and copied in the complete parts and added in the declining parts based on academic approaches. Thus, it can be used for conservation of cultural heritages and for driving people to learn about it. Most importantly, members in the community can apply such motifs to the creation of Buddhist art works for people in latter generations.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

Abstract

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

กลวิธีสร้างสารศิลป์เพื่อสื่อสารผ่านบทละครเพลงพื้นบ้าน ในบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนสามชุก

Strategies for Creating Artistic Communication through Traditional Musical Theater
in the Role of Promoting Tourism in the Sam Chuck Community, Thailand

อ.ดร.วิรินทร์ภัทร์ บุณยะสระแก้ว

บทคัดย่อ

บทความวิจัย เรื่อง กลวิธีสร้างสารศิลป์เพื่อสื่อสารผ่านบทละครเพลงพื้นบ้านในบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนสามชุก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีในการสร้างสารศิลป์ของบทการแสดงละครเพลงพื้นบ้านในบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยว ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงสร้างสรรค์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) จากตัวแทนชุมชน ศิลปินพื้นบ้าน นักท่องเที่ยว และนำเสนอสรุปลักษณะ (Message) เชิงวรรณศิลป์ของบทการแสดงของละครเพลงพื้นบ้านภาคกลาง โดยใช้กรณีศึกษาชุมชนตลาดสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิจัย พบว่า กลวิธีสร้างสารศิลป์เพื่อสื่อสารผ่านบทละครเพลงพื้นบ้านในบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนสามชุก ผ่านการเล่าเรื่อง ได้แก่ 1) โครงเรื่อง แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงต้น เป็นช่วงของบทไหว้ครู และการเริ่มต้นเรื่องราวในชุมชน ช่วงกลาง เป็นบทประหรือปะทะของตัวละครที่เกิดขึ้นภายในชุมชน และช่วงปลาย เป็นตอนจบของเรื่องราวที่เป็นจุดเปลี่ยนจากการเลือกจากในชุมชนและการลา ขอบคลุมผู้ชมที่มาร่วมชมการแสดง 2) แก่นความคิด มุ่งเน้นการนำเสนอประวัติความเป็นมา และจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยวชุมชนตลาดสามชุกซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ 3) ภาษา คือ บทเจรจา ผสมผสานกับกลอนแปดแบบหัวเดียวตามโครงสร้างของเพลงพื้นบ้าน และ 4) เพลง คือ การใช้ทำนอง จังหวะ ดนตรี และรูปแบบเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ได้แก่ เพลงอีแซว เพลงเรือ และเพลงทรงเครื่อง กลวิธีสร้างสารศิลป์ในบทละครเพลงพื้นบ้านชิ้นนี้ ผู้ส่งสารไม่ใช่แค่สร้างสรรค์เนื้อหาแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องเข้าใจโครงสร้างเชิงวรรณศิลป์ในการสร้างสรรค์เพลงพื้นบ้านและบริบทความสำคัญ โดยเฉพาะจุดขายของพื้นที่ชุมชนในการดำเนินเรื่องของบทละคร ที่สามารถสื่อสารเชิงสุนทรีย์และสื่อนัยของความหมาย จะทำให้ผู้รับสารเข้าใจเนื้อหาและเข้าถึงแก่นแท้ของศิลปะละครเพลงพื้นบ้าน พร้อมทั้งสอดแทรกเรื่องราว ของชุมชน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกิจกรรมการแสดงตามบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

Abstract

The research article titled "Strategies for Creating Artistic Communication through Traditional Musical Theater in the Role of Promoting Tourism in the Sam Chuck Community" aims to study the strategies for creating artistic communication within the performance scripts of traditional musical theater to promote tourism. The research employs qualitative and creative methods, including in-depth interviews with community representatives, folk artists and tourists. It focuses on developing literary artistic messages within the performance scripts of Central Thai traditional musical theater, using the Sam Chuck Market community in Sam Chuck District, Suphan Buri Province, as a case study.

The research findings reveal that the strategies for creating artistic communication through traditional musical theater in the role of promoting tourism in the Sam Chuck community involve storytelling through the following elements: 1) Plot Structure: divided into three phases - the beginning, which includes the traditional homage to the teacher and the introduction of the community's story; the middle, which features the interactions and conflicts among characters within the community; and the ending, which is the resolution of the story, marked by decisions made within the community and a farewell, along with gratitude to the audience for attending the performance. 2) Core Idea: focused on presenting the history and key attractions of the Sam Chuck Market community, which is the primary objective of this creative work. 3) Language: the dialogue is combined with "Klon Paed" poetry, structured according to traditional forms of folk songs. 4) Music: involves the use of melodies, rhythms, instruments, and traditional Central Thai folk song styles, including "E-Saew," "Ruea," and "Song Khruang" songs. In this artistic communication strategy within traditional musical theater, the message sender not only created content but also had understand the literary structure involved in crafting folk songs and the significant context, especially the unique selling points of the community in the narrative. This approach, which effectively communicates both aesthetic and implicit meanings, allowed the audience to understand the content and grasp of the essence of traditional musical theater. Additionally, the incorporation of community stories served as a powerful tool in communicating the role of the performance in promoting community tourism activities.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

การนำเสนอผลงานการแสดงนวัตกรรมการแสดงเพลงพื้นบ้านภาคกลางร่วมสมัยขึ้นนี้ได้ทำหน้าที่ด้านการสื่อสารตามบทบาทการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน โดยเป็นสื่อกิจกรรมสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และการรับรู้แก่บุคคลอื่น ๆ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถช่วยหนุนเสริมให้ชุมชนตลาดสามชุกเป็นที่รู้จักและดึงดูดการท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น ดังเช่นการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่รับชมการแสดง นักท่องเที่ยว ณ ลานโพธิ์ "รู้ประวัติสามชุกผ่านเพลงพื้นบ้านที่น้อง ๆ มาเล่นให้ฟัง สนุกดี ฟังเพลงเข้าหู ร้องเข้าปากมาก ร่วมปรบมือให้จังหวะกับน้อง แล้วก่อนฮุกก็ร้องตามได้ ได้ร้องเพลงพื้นบ้านไปด้วย บอกน้อง ๆ ว่าถ้ามีแสดงอีกจะตามมาดูอีกแบบเต็มเรื่องราวที่จะนำเสนอเลย นักท่องเที่ยวในงานเทศกาลละครกรุงเทพฯ 2566 "เคยได้ยินชื่อมานาน ตลาดสามชุก แต่ไม่เคยไป พอมาฟังเขาร้องเพลงถึงสามชุกว่ามีอะไรบ้าง น่าสนใจดี ไปเที่ยวตลาดคงน่าจะสนุก แต่ถ้าไปตลาดอาจจะต้องไปกินหลายคนถึงจะสนุกเหมือนในเรื่อง" เป็นต้น

เพลงอีแซว

ของดีของเด็ดตั้งแต่ร้านชอยหนึ่ง
ห่างสรรพสินค้าเคลื่อนที่ร้านกาแพทาส่ง
จุดตั้งหลักสำคัญสำหรับผู้มาเยือน
สืบทอดตั้งแต่รุ่นคุณปู่คุณย่า
สร้างอัตลักษณ์โดดเด่นรสชาติกลมกล่อม
ต้นตระกูลคนจีนผ่านมาร้อยกว่าปี
อยากให้แวะชิมจะดื่มจะดริงก็ไม่ขัด...เออ

ถ้าได้ยินแล้วจะอึ้งทั้งเหลือหลาย
ร้านนี้อยู่คงลูกหลานหญิงชาย
ร้านนี้เปรียบเสมือนสภากาแฟทั่วไป
ทั้งรุ่นน้องรุ่นอาสืบทอดเป็นเชื้อสาย
เชิญมาลิ้มมาลองกลิ่นหอมยั่วใจ
สูตรเด็ดเขามันแตกต่างกันไป
หรือว่าจะนัดพบกันก็สบาย...เออ

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผลงานสร้างสรรค์ “โคมล้านนาสู่ลวดลายผ้าร่วมสมัย”

Creative from Lanna Lanterns to Contemporary Fabric Patterns

อ.ดร.วีรินทร์ภัทร์ บุรณะสระแก้ว

แนวคิดและแรงบันดาลใจ

ผู้สร้างสรรค์มีแรงบันดาลใจมาจากเอกลักษณ์ของพื้นที่ภาคเหนือและศิลปวัฒนธรรมล้านนามาเป็นแก่นหลักของออกแบบลวดลายผ้าของเครื่องแต่งกายของนักแสดงในผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง ต(น)นหารักษ์ โดยผู้สร้างสรรค์นำเอาโคมล้านนาที่สะท้อนความศรัทธาทางศาสนา แสงสว่าง รวมถึงความมุ่งมั่น นำมาตีความและสอดแทรกสัญลักษณ์ผ่านการออกแบบลวดลายของผ้า ผู้วิจัยถอดโครงสร้างและลวดลายโคมล้านนาออกเป็นโครงสร้าง ได้แก่ สายเส้น (Sketch) และรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ สามเหลี่ยม หกเหลี่ยม สี่เหลี่ยมมาประกอบกัน แล้วนำมาประกอบสร้างใหม่ โดยใช้จัดเรียงลายเส้นให้ขนาดกันในแนวดิ่ง พร้อมทั้งเอาลวดลายเกี่ยวกับศาสนา เช่น ธรรมจักรกับปัทมสูตร ดอกพิกุล เป็นต้น มาจัดวางเติมเต็มในช่องว่าง ระบายส่วนโปร่งและทึบ เพื่อให้เกิดความสมดุล เลือกใช้สีที่สัมพันธ์กับศาสนา ได้แก่ สีเหลือง สีขาว สีดำ สีทอง สีแดง มาใส่ในแต่ละลวดลาย พร้อมทั้งใช้แนวคิดของการใช้สีสื่อความหมายและสีตรงข้ามมาใช้ในการออกแบบ ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาใช้ในการสื่อความหมายของตัวละครตามบทบาทที่ผู้สร้างสรรค์ได้วางไว้ตามโครงเรื่อง อันได้แก่ 1) ตัวละครเอกผู้ชายใช้ลวดลายผ้าโดยใช้โคมล้านนาทรงหกเหลี่ยมคี่ออกเป็นทรงแผ่ของโคมล้านนา แสดงถึงสภาวะจิตใจที่พยายามแสดงออกและต่อสู้กับตัวเอง ใช้หลากหลายสีจากโคมล้านนา เช่น สีแดง สีม่วง สีเขียว ต้องการสื่อถึงแหล่งรวมของสภาวะจิตใจสับสนและหลากหลายอารมณ์ของตัวละครเอก 2) ตัวละครรองผู้หญิง ใช้สีแดงและลวดลายของโคมทรงสี่เหลี่ยม มีลวดลายดอกพิกุลตรงกลางและรายล้อมในสี่เหลี่ยม เพื่อสื่อถึงความร้อนแรง และสวยงามของหญิงสาว 3) ผู้เล่าเรื่อง ใช้รูปทรงฐานโคมล้านนาหกเหลี่ยมเป็นหลัก พื้นที่ด้านในนำเครื่องหมายธรรมจักรของศาสนาพุทธ และใช้สีเขียว สีเหลือง และสีทองแสดงถึงความเป็นธรรมชาติและความสว่างไสวของการค้นพบ รวมถึงสัญลักษณ์สำคัญของศาสนาพุทธอันเป็นศาสนาหลักประจำชาติไทย โดยผู้สร้างสรรค์มุ่งหวังความต้องการสื่อความร่วมมือ ถึงผู้เล่าเรื่องในยุคปัจจุบัน เปรียบเสมือนผู้ให้แง่คิดและตั้งคำถามกับคนดูในการเล่าเรื่องถึงมุมมองสังคมในปัจจุบัน ซึ่งจากลวดลายผ้ามีการนำมาใช้ออกแบบประกอบการแต่งกายของตัวละครผ่านการนุ่งและการพันด้วยวิธีการจับจีบเชิงรูปทรง (Draping)

ผลการศึกษาโดยสังเขป

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “นิราศหริภุญชัย : การสร้างสรรค์นาฏกรรมล้านนาร่วมสมัย”

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การศึกษารูปแบบงานไม้แกะสลักเพื่อหาแนวทางอนุรักษ์ สืบสานและพัฒนา ในยุคการตลาดแบบดิจิทัล กรณีศึกษาชุมชนบ้านก๊วแลน้อยจังหวัดเชียงใหม่

The Conservation of Local Wisdom Wood Carvings and the Development of Design
for Digital Market: Case Study Kiew Lae Noi Village, Chiangmai Province

อาจารย์รณิยากรณ์ ศรีหาตา

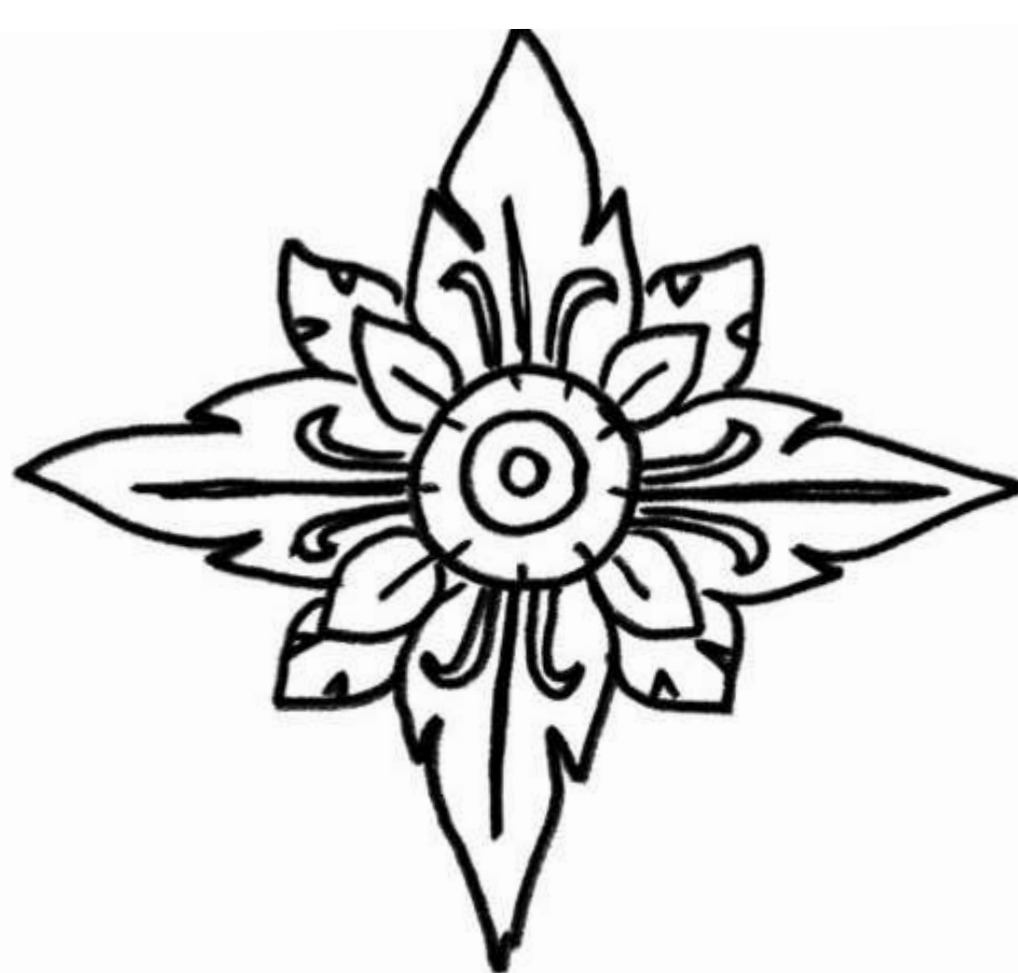
บทคัดย่อ

งานแกะสลักในหมู่บ้านก๊วแลน้อย ตำบลบ้านแม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นงานหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์ เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การรักษา และสืบทอด ในยุครุ่งเรืองของงานแกะสลักไม้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นางอำภรณ์ ปินตวงค์ ศิลปินแกะสลักรุ่นที่ 3 กล่าวว่า “แทบทุกหลังคาเรือนมีรายได้จากงานแกะสลักไม้ วางสินค้าไว้หน้าบ้านก็จะมีคนมาติดต่อซื้อ” ระยะเวลาผ่านไปคนทำอาชีพแกะสลักมีน้อยลง และพบว่าผู้สืบทอดงานแกะสลักรุ่นสุดท้ายอายุ 52-60 ปี ชี้ให้เห็นว่าศิลปะงานช่างแกะสลักกำลังจะหายไปจากพื้นที่ ทำให้อัตลักษณ์และศิลปะของหมู่บ้านขาดคนสืบทอด งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษารูปแบบและจำแนกประเภทงานแกะสลักไม้จากปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนบ้านก๊วแลน้อย 2. เพื่อหาช่องทางที่เหมาะสมในการมีตัวตนของงานหัตถกรรมแกะสลักในยุคดิจิทัล 3. เพื่อหาแนวทางในการออกแบบสินค้าเพื่อขยายฐานลูกค้าสู่ตลาดดิจิทัล โดยเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบของงานแกะสลักไม้ในหมู่บ้านก๊วแลน้อยแบ่งเป็น 3 ลักษณะตามกลุ่มครุช่าง ลักษณะที่ 1 ศิลปะการแกะช่างลอยตัว ลักษณะที่ 2 ศิลปะแผ่นไม้แกะสลักนูนต่ำ ลักษณะที่ 3 ศิลปะแผ่นไม้แกะสลักนูนสูง และถึงแม้มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มแกะสลักอย่างเป็นรูปธรรมแต่ยังขาดการรวมตัวกันของการมีตัวตนในยุคดิจิทัล ศิลปินแกะสลักส่วนใหญ่ใช้การขายแบบปากต่อปากหรือจากฐานลูกค้าเดิม อีกทั้งงานแกะสลักส่วนใหญ่เป็นการผลิตซ้ำ ขาดการออกแบบผลิตภัณฑ์แบบใหม่

Abstract

Kiew lae Noi (KLN) Village Tambon Baan Mae, Amphor Sanpatong, Chiangmai is known for the craftsmanship of wood working. In the past, people in the village would be able to provide for their family from making wooden elephants. These days, the product popularity has decreased. The skill that passed down through generations has stopped. The study found that the youngest woodcarver age between 52-60 years old. This paper stated that the traditional craftsmanship of woodworking needs to be conserved, developed for it is crucial in preserving Thai cultural art skills. This paper aims to, first, keep the record of the craftsman and the types of woodworking. Secondly, study the appropriate way for the story-telling of KLN woodworking to enter the digital world. Lastly, design and develop a new product prototype with the carver to serve the new digital market. The research found that there are three types of woodworks: round relief, high relief, and low relief. The carvers form a group to represent the woodworking society in the area, but lack an online presence. The carver has limited knowledge about online marketing and the product's design has rarely been changed since its first invention

Prototype

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผลงานสร้างสรรค์ “ปอยลายไทฮางหลี” Contemporary Shan Necklace

อาจารย์ธนียาภรณ์ ศรีหาตา

แนวความคิดในการออกแบบ

เครื่องประดับที่นำแรงบันดาลใจของความงามแบบไทใหญ่ ความสัมพันธ์ของคนและธรรมชาติในแม่ฮ่องสอน ผ่านการพัฒนาจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์สล่าต้องลาย 3 พื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน งาน prototype แบ่งออกเป็น 3 ชิ้น คือ

ลายดอกบัวตอง จากรูปทรงบัวคว่ำบนหลังคาวัดต่อแพ อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน และ ดอกบัวตองสัญลักษณ์ของดอยแม่ฮ่องสอน

ผู้สร้างแรงบันดาลใจ นาย ณัฐพล สุวรรณสังข์

ลายผักกูด จากขดเถาของวัดศรีบุญเรือง และ ธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ของอ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

ผู้สร้างแรงบันดาลใจ นาย สมาน สุขใจ

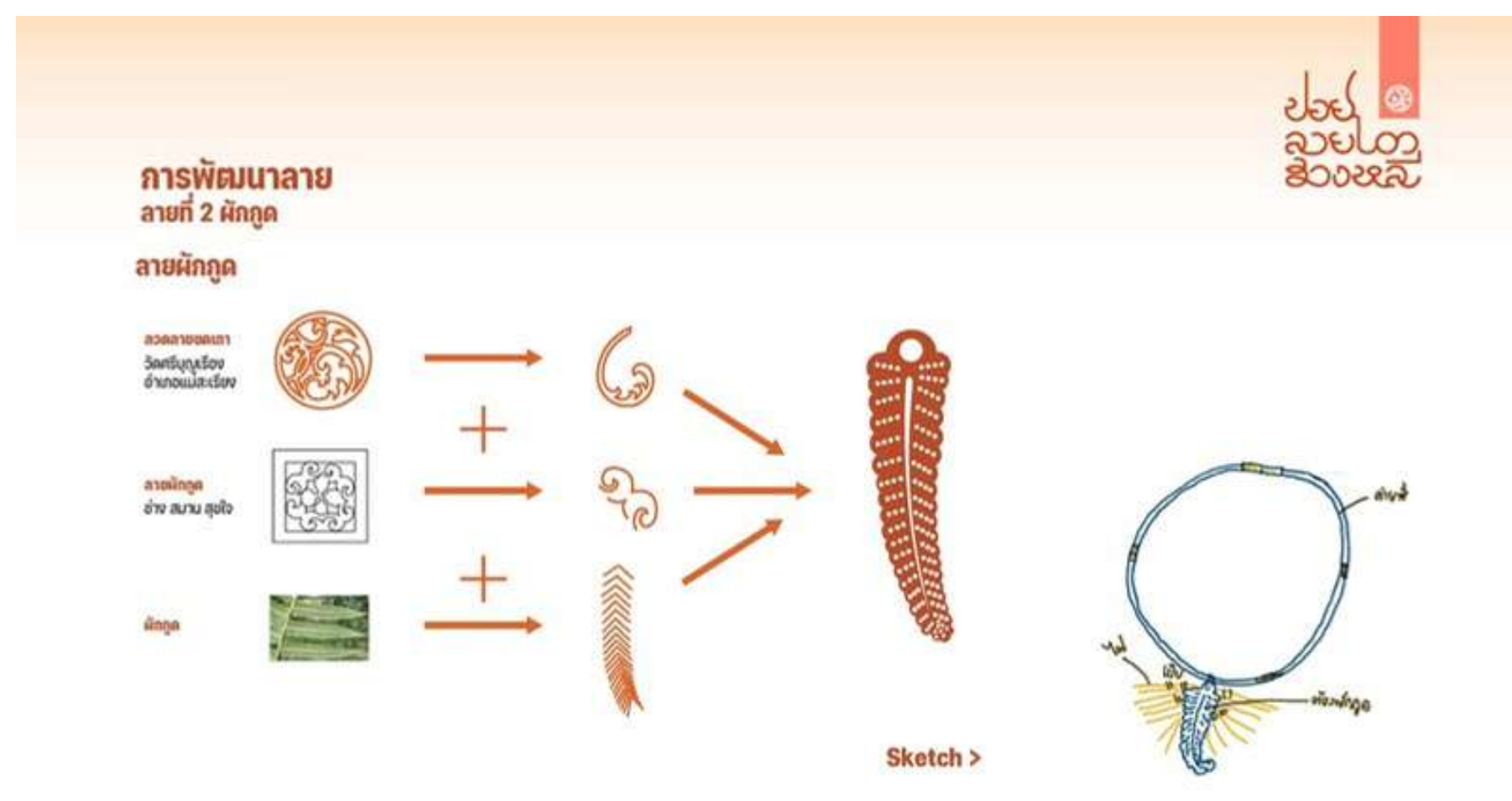
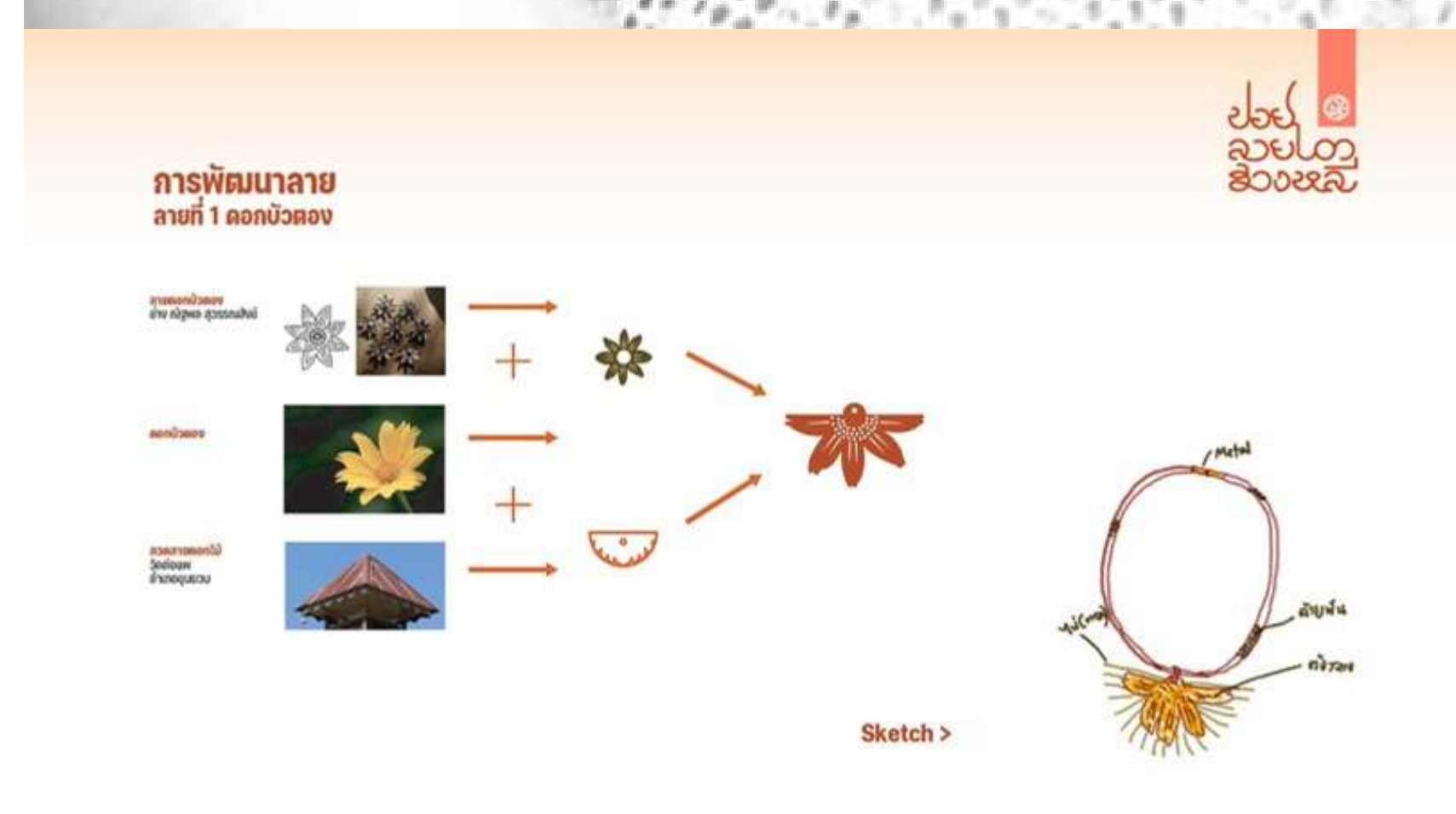
ลายนกยูง นำผลงานการต้องลายนกยูงที่เป็นที่นิยมในพื้นที่ และรูปทรงช่อดอกของวัดปางลือ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน สร้างแรงบันดาลใจ นาย ทองสุข คงแก้ว

Concept

This project showcases jewelry inspired by the beauty of the Tai Yai people and the relationship between people and nature in Mae Hong Son province. The designs were developed after field research involving interviews with local artisans ("slla") in three areas of Mae Hong Son. The prototype consists of three pieces:

- Dok Bua Tong Pattern: Inspired by the upturned lotus shape on the roof of Wat Tor Pae in Khun Yuam district, Mae Hong Son, and the Dok Bua Tong flower, a symbol of the Mae Hong Son mountains. Inspired by Mr. Nattapon Suwansangk.
- Phak Kut (Fiddlehead Fern) Pattern: Inspired by the vine tendrils of Wat Sri Boon Rueang and the abundant nature of Mae Sariang district, Mae Hong Son. Inspired by Mr. Saman Sukjai.
- Nokyung (Peacock) Pattern: Inspired by popular local peacock designs and the flower cluster shapes of Wat Pang Lor in Muang district, Mae Hong Son. Inspired by Mr. Thongsuk Kongkaew.

Prototype

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย

ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผลงานสร้างสรรค์ด้านการออกแบบสินค้าแฟชั่นและLifestyle

อาจารย์ดาว แสงบุญ

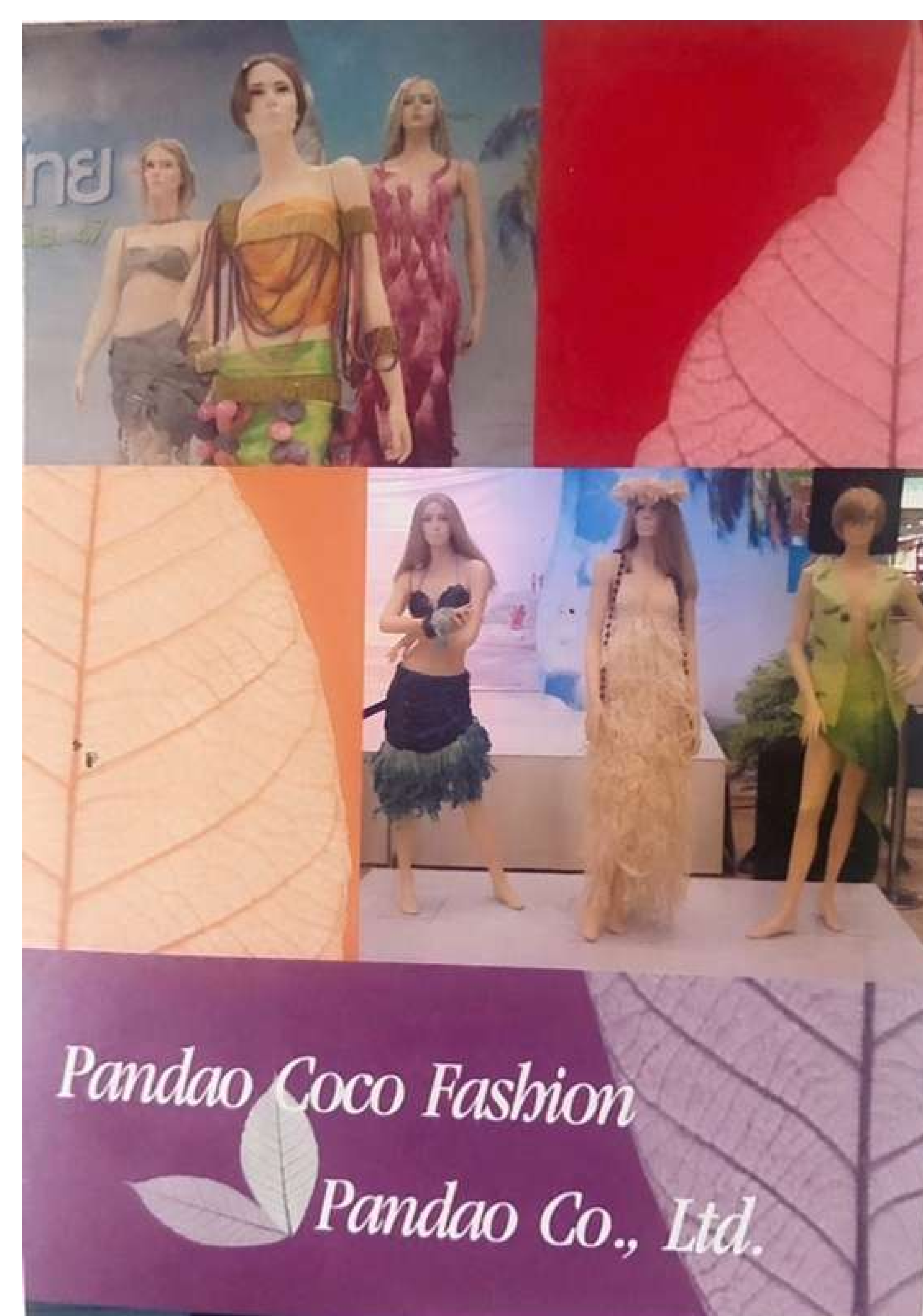

ผลงานสร้างสรรค์

1. ผลงานการออกแบบแฟชั่นสร้างสรรค์จากผลิตภัณฑ์มะพร้าว "Pandao Coco Natural Collection" ในงานร้อยเรื่องราวมะพร้าวไทย แก่ห้างสรรพสินค้าเครือThe Mall Group (ปี พ.ศ. 2556-2567) ผลงานการออกสื่อสิ่งพิมพ์ การออกรายการทีวี และจัดแสดงชุดในหุ่น Display 2 ชุด
2. ผลงานการออกแบบแฟชั่นผ้าไหมอัดฟลิก Brand Preen's แก่บริษัทปิ่นดาวจำกัด จัดแสดงชุดในหุ่นDisplay
3. ผลงานการออกแบบแฟชั่นชุดลำลอง ชุดนอน ชุดเที่ยวชุดเดี่ยวกัน Brand Fiore's แก่บริษัทปิ่นดาวจำกัด จัดแสดงชุดในหุ่น Display

ผลการการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์

1. เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าของตกแต่งบ้าน สินค้าแฟชั่น สินค้าพรีเมียมแก่องค์กร สินค้าLifestyle และเครื่องประดับสตรี
2. ออกแบบ พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าของตกแต่งบ้าน สินค้าแฟชั่น สินค้าพรีเมียมแก่องค์กร สินค้าLifestyle และเครื่องประดับแก่บริษัทปิ่นดาวจำกัด (พ.ศ.2546 - ปัจจุบัน)
3. Branding Agent แก่แบรนด์ Pandao และแบรนด์Preen's และ Fiore's (พ.ศ.2546-ปัจจุบัน) สำนักงานใหญ่และสาขาในห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน ห้างสรรพสินค้า The Emporium ,Iconsiam ,The Mall Group ,King Power,Mega บางนา ห้างสรรพสินค้าCentral และ ห้างสรรพสินค้าSiamtakashimaya และร้าน I Basket ประจำสาขา โรงพยาบาลกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
4. นักออกแบบแฟชั่นสร้างสรรค์จากผลิตภัณฑ์มะพร้าว "Pandao Coco Natural Collection" ในงานร้อยเรื่องราวมะพร้าวไทย แก่ห้างสรรพสินค้าเครือThe Mall Group (ปี พ.ศ. 2556 - 2557)
5. ร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติในต่างประเทศและจัดทำแฟชั่นโชว์ ในงานแสดงสินค้า Thailand's Exhibition ณ ประเทศสิงคโปร์ กรุงโอซาก้า กรุงเกียวโต

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย

ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

หนังสือแปล ประคำข่อยคิดเพื่อการพิจารณาธรรมประจำวัน

แปลจากหนังสือภาษาอังกฤษเรื่อง Mohan - Mala - A Gandhian Rosary

เรียบเรียงโดย R.K Prabhu พิมพ์ครั้งแรก เดือนมกราคม 2552

โดย ศูนย์ไทยริเบต พิมพ์ที่บริษัท ส่องสยาม จำกัด

ผศ.ทยา อนันต์สุชาตกุล

บทนำ

จากอารัมภบท โดย R.K Prabhu กล่าวถึงหนังสือ Mohan - Mala - A Gandhian Rosary แปลความได้ว่า ในผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าได้นำเสนอแก่นสารัตถะของปรัชญาชีวิตมหาตมะ คานธี ในรูปของสร้างประจำอันประกอบด้วย “ลูกประคำข่อยคิด” จำนวน 366 ลูก สำหรับวันแต่ละวันในรอบหนึ่งปี โดยรวมปौरุชสุรทิน คือปีที่เดือนกุมภาพันธ์มี 29 วันไว้ด้วยแล้ว ลูกประคำข่อยคิดเหล่านี้ รวบรวมมาจากการเขียนและสุนทรพจน์ของท่านและได้นำมาเรียงร้อยเข้าด้วยกันด้วยความพยายามที่จะทำให้การส่งผ่านความคิดจากประคำลูกหนึ่งสู่ลูกถัดไปเป็นไปอย่างสิ้นไหลที่สุด เพื่อที่จะทำให้ผู้อ่านได้ประโยชน์จากสายสร้อยประคำนี้ในการพิจารณาธรรมประจำวัน หรือจะเพื่อการอ่านในรวดเดียวก็ได้

ตัวอย่าง

1 พฤษภาคม

การภาวนา คือกุญแจสู่อรุณรุ่ง และคือดาสที่ล้นในยามสนธยา
(ยัง อินเดีย, 23 ม.ค. 2473)

21 พฤษภาคม

หากเรามีศรัทธา เรามีจิตเลื่อมใส เราจะไม่ยั่วยุพระเป็นเจ้า ไม่ต่อรองเงื่อนไขกับพระองค์ เราต้องลดทอนอัตตาตัวตนจนเป็นใครสักคนที่ไร้ความสลักสำคัญให้จงได้
(ยัง อินเดีย, 22 ธ.ค. 2471)

4 มิถุนายน

บาปทั้งปวงมักถูกกระทำในที่ลับ ชั่วขณะที่เรารู้ตัวดีว่าพระเจ้าทรงรู้เห็นความคิดของเรา ชั่วขณะนั้นเราก็จะเป็นอิสระ
(हरिजन, 17 ม.ค. 2482)

15 พฤศจิกายน

สำหรับศิลปินที่แท้จริงนั้น ดวงหน้าฉายความงามก็ด้วยสังขารที่มืออยู่ในจิตวิญญาณ หากใช้ด้วยรูปลักษณ์ภายนอกไม่ ไร้มีความงามใดที่ไม่อยู่คู่กับสังขาร และในทางกลับกัน สังขารอาจแสดงตนในรูปลักษณ์ภายนอกที่อาจจะดูไม่สวยงามเอาเสียเลย (ยัง อินเดีย, 13 พ.ย. 2467)

20 พฤษภาคม

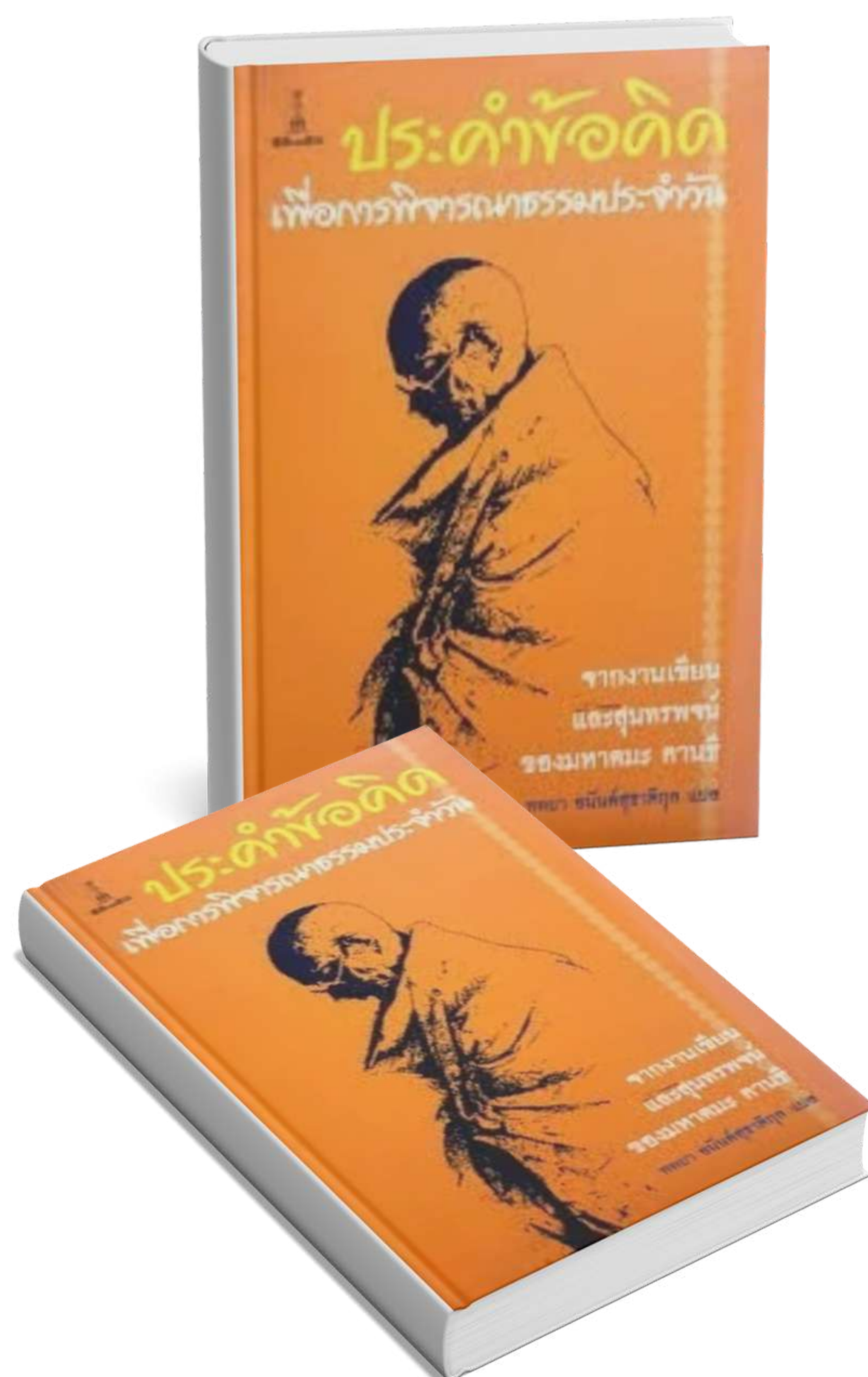
ศรัทธาหาใช่ผลอันบอบบางที่พร้อมจะเหี่ยวเฉาเมื่อต้องลมที่แผ่วเบาที่สุด แต่ศรัทธาคือเทือกผาหิมาลัยที่มีอาจเปลี่ยนแปลง ดังที่ไม่มีลมพายุใดจะอาจเคลื่อนหิมาลัยจากฐานราก ข้าพเจ้าปรารถนาให้เธอทุกคนบ่มเพาะศรัทธาเยี่ยงนั้นต่อพระเป็นเจ้าและศาสนาของเธอ (हरिजन, 26 ม.ค. 2477)

13 ธันวาคม

ในเรื่องของมโนธรรมสำนึก กฎบัญญัติของเสียงข้างมากนั้นไร้ความหมายโดยสิ้นเชิง
(ยัง อินเดีย, 4 ส.ค. 2463)

15 ธันวาคม

กฎของเสียงข้างมากต้องมีการประยุกต์ใช้ในขอบเขตที่แคบ กล่าวคือ คนเราควรยอมต่อเสียงข้างมากในเรื่องของรายละเอียด การยอมตามเสียงข้างมากโดยไม่คำนึงว่าการตัดสินใจของเสียงข้างมากนั้นออกมาเช่นไรคือการตกเป็นทาสของเสียงข้างมาก
(ยัง อินเดีย, 2 มี.ค. 2465)

หนังสือรวบรวม

ผลงานวิชาการ คณาจารย์ นักวิจัย คณะศิลปศาสตร์

ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2548 - 2568

บริการวิชาการ แก่สังคม

ซอฟต์แวร์คุกกี GABA Low Carb Cookie จากข้าวกล้องงอก

Germinated Brown Rice GABA Low Carb Soft Cookie

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปวีณา จัตรสุนเนิน

บทคัดย่อ

โครงการซอฟต์แวร์คุกกี GABA Low Carb Cookie จากข้าวกล้องงอก มีเป้าหมายเพื่อยกระดับผู้ประกอบการ SMEs และวิสาหกิจชุมชนผ่านการบูรณาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะ ภายใต้โครงการ SMATI (Sustainable Modern Agricultural Technology and Innovation) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์คุกกี GABA Low Carb ที่ผลิตจากข้าวกล้องงอกออร์แกนิก ผ่านความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนออร์แกนิกนาไผ่ และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โครงการดำเนินงานตาม 4 กระบวนการหลักได้แก่ (1) การวิเคราะห์ความต้องการ เพื่อประเมินความต้องการของชุมชนและโอกาสทางการตลาด (2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้วัตถุดิบออร์แกนิกปลอดสารเคมี (3) การนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาด ผ่านช่องทางการจำหน่ายออนไลน์และออฟไลน์ และ (4) การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การใช้แป้งข้าวกล้องงอกออร์แกนิกที่ผ่านกระบวนการอบแห้ง บด และสกัดสารสำคัญ ช่วยเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการและยืดอายุการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์ ทำเป็นของขวัญเพื่อสุขภาพที่พกพาสะดวกและตอบโจทก์วิถีชีวิตของผู้บริโภคยุคใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์นี้มีศักยภาพทางการตลาดสูงและสามารถเป็นต้นแบบธุรกิจที่ยั่งยืนสำหรับผู้ประกอบการในชุมชน โครงการนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงานและส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และการผลิตอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลลัพธ์ของโครงการสอดคล้องกับแนวทาง BCG Economy Model ของประเทศไทย และช่วยส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

Abstract

The GABA Low Carb Soft Cookie Project, made from organic germinated brown rice, aims to enhance SMEs and community enterprises by integrating smart agricultural technology and innovation under the SMATI (Sustainable Modern Agricultural Technology and Innovation) initiative. The project focuses on developing and promoting GABA Low Carb Soft Cookies, produced from organic germinated brown rice, through a collaborative effort between the Na Phai Organic Community Enterprise and the Faculty of Liberal Arts, Maejo University. The project follows a four-phase approach: (1) Needs analysis, assessing community demands and market opportunities; (2) Product development, utilizing organic, chemical-free raw materials; (3) Market integration, distributing products through both online and offline channels; and (4) Impact assessment, evaluating economic, social, and environmental effects. The use of organic germinated brown rice flour, processed through drying, milling, and bioactive compound extraction, enhances the product's nutritional value and shelf life, making it a convenient and health-conscious snack that aligns with modern consumer lifestyles. Findings indicate that the product has significant market potential and can serve as a sustainable business model for community entrepreneurs. This initiative contributes to economic growth and employment while promoting organic farming practices and environmentally friendly food production. The project's outcomes align with Thailand's BCG (Bio-Circular-Green) Economy Model and support advancing innovation in the agricultural and food industry.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

การยกระดับผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะ
ภายใต้โครงการ การยกระดับวิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการใหม่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ (SMATI)
ประจำปี 2564

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมฐานรากหลังโควิดด้วยเศรษฐกิจ BCG (U2T for BCG) ตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

ผศ.ดร. ปวีณา จัตรสูงเนิน ผศ.พญา อนันต์สุชาติกุล ผศ.ดวงหทัย ลือดัง
อาจารย์วิชชา บำรุงศรี และอาจารย์เพชรรัตน์ ศรีนุต

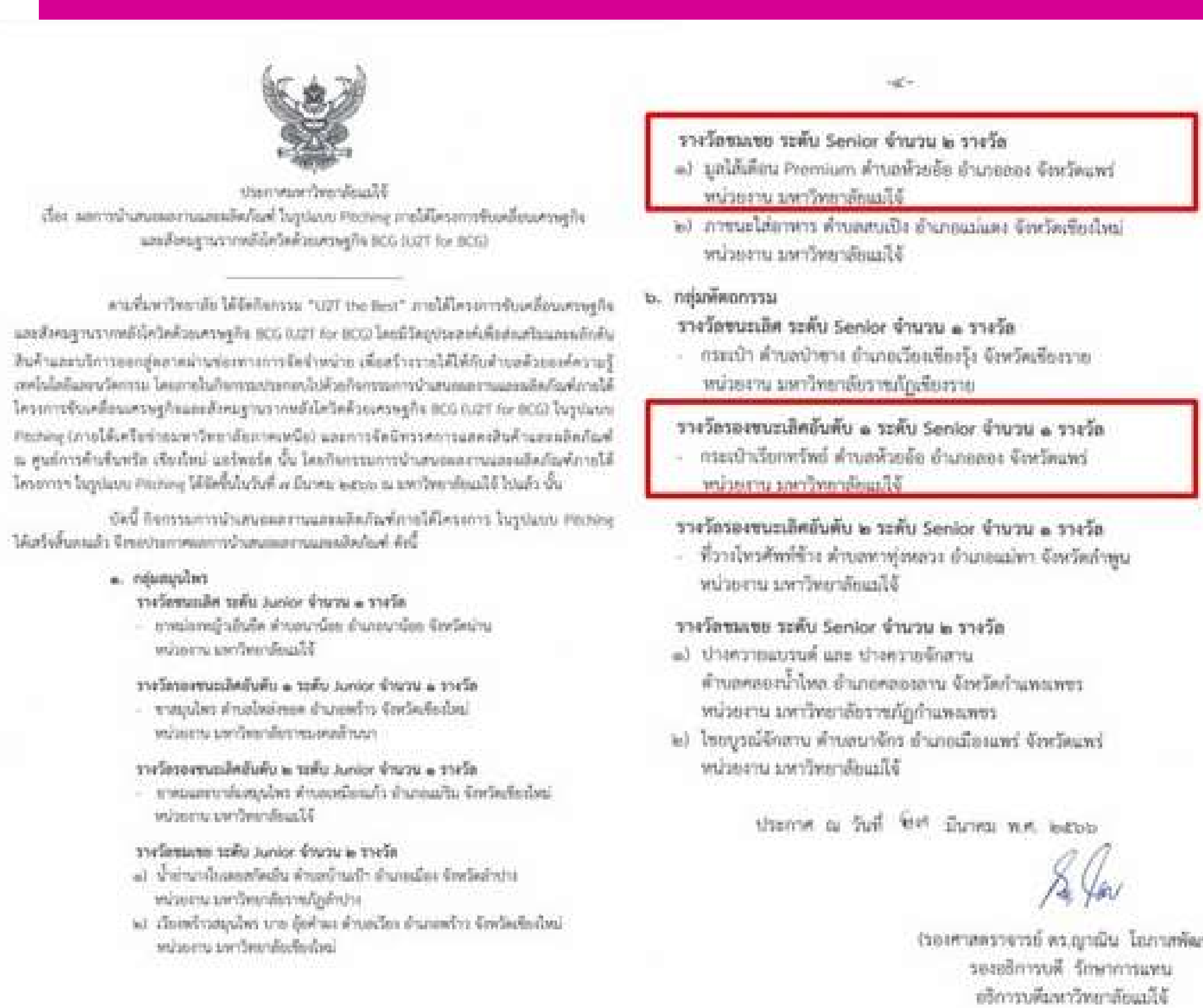
บทคัดย่อ

โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมฐานรากหลังโควิดด้วยเศรษฐกิจ BCG (U2T for BCG) ตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน ตลอดจนส่งเสริมการใช้ข้อมูลชุมชน (Thailand Community Big Data: TCD) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน โครงการดำเนินงานระหว่างปี 2565 โดยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานจาก 14 หมู่บ้าน รวม 500 ชุด และพัฒนากิจกรรมผู้ร่วมโครงการผ่านกิจกรรมการเรียนรู้และอบรมออนไลน์ ผลการดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม โดยผลิตภัณฑ์ชุมชนที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ **กระเป๋าสตางค์เรียกทรัพย์แมนดาลา** และ **ปุ๋ยมูลไส้เดือนพรีเมียม** ซึ่งสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการตลาด ผลกระทบทางเศรษฐกิจพบว่าสามารถสร้างรายได้รวมต่อเดือน 1,900 บาท กำไรสุทธิ 760 บาท และผลตอบแทนทางสังคม (SROI) อยู่ที่ 6.13% ในด้านสังคม พบว่าจำนวนผู้ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นจาก 1 คนเป็น 8 คน และชุมชนได้รับความรู้เชิงปฏิบัติด้านการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และการตลาดดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนผ่านระบบ TCD ช่วยให้ภาครัฐสามารถใช้ข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาและภาคเอกชนใช้เป็นแนวทางการลงทุน นอกจากนี้ การบูรณาการหลักเศรษฐกิจ BCG กับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ทำให้โครงการครอบคลุมทั้งด้านการลดความเหลื่อมล้ำ (SDG10) การสร้างงานที่มีคุณค่า (SDG8) และการส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน (SDG12) โครงการนี้ได้ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และเป็นต้นแบบในการใช้ข้อมูลและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน พร้อมข้อเสนอแนะให้ขยายระยะเวลาและงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนในอนาคต

Abstract

The U2T for BCG project in Huai O Subdistrict, Long District, Phrae Province, aims to promote local economic and social development through the Bio-Circular-Green (BCG) economy model while leveraging Thailand Community Big Data (TCD) for sustainable growth. Implemented in 2022, the project collected baseline data from 14 villages, totaling 500 data sets, and provided skill development through workshops and online training sessions. The project yielded tangible outcomes, notably the development of community products: Mandala Fortune Wallets and Premium Vermicompost, which added value to local resources and met market demands. Economic impacts included an average monthly income of 1,900 THB, a net profit of 760 THB, and a Social Return on Investment (SROI) of 6.13%. Socially, employment increased from 1 to 8 workers, and the community gained practical knowledge in product innovation and digital marketing. Using TCD enabled effective community data analysis, supporting governmental planning and guiding private sector investments. Additionally, the integration of the BCG economy model with Sustainable Development Goals (SDGs) addressed multiple objectives: reducing inequalities (SDG 10), promoting decent work and economic growth (SDG 8), and ensuring sustainable consumption and production patterns (SDG 12). This project not only empowered the local economy but also demonstrated a model for utilizing data and innovation to drive sustainable community development. It is recommended that the project be extended with increased funding to enhance long-term impacts and ensure sustainability.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและ สังคมฐานรากหลังโควิด ด้วยเศรษฐกิจ BCG
ตำบล ห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
ปี 2565

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมฐานรากหลังโควิดด้วยเศรษฐกิจ BCG (U2T for BCG) ตำบลบ่อเหล็กทอง อำเภอเลง จังหวัดแพร่

ผศ.ดร. ปวีณา ฉัตรสูงเนิน ผศ.ดร. ตะวันฉัตรสูงเนิน ผศ.ดร.สุนทร คำยอด
อาจารย์กฤษฎี สุรนิคครินทร์ อาจารย์จิราภรณ์ ศรีนาค และ พรทิพย์ จันแดง

บทคัดย่อ

โครงการพัฒนาพื้นที่บ่อเหล็กทอง อำเภอเลง จังหวัดแพร่ ดำเนินงานภายใต้โครงการ U2T for BCG โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) ตลอดจนพัฒนาข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อใช้ในการวางแผนและส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชน กิจกรรมหลักประกอบด้วย การอบรมพัฒนาศักยภาพเชิงอาชีพ การสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร และการฝึกอบรมการตลาดดิจิทัล โดยโครงการได้พัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรใหม่จำนวน 2 รายการ ได้แก่ ชุดสมุนไพรแช่มือ-เท้า และลูกประคบสมุนไพรซึ่งใช้วัตถุดิบจากทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน การดำเนินงานอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลจากระบบ Thailand Community Big Data (TCB) เพื่อประเมินทรัพยากรและความต้องการของตลาด นำไปสู่การวางแผนการผลิตและการตลาดที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจ BCG การตลาดออนไลน์ และการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ส่งผลให้มีผู้ได้รับการจ้างงานจำนวน 10 คน และสร้างรายได้ให้ชุมชนอย่างต่อเนื่องผ่านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งในช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ผ่านเพจ U2T for BCG ผลลัพธ์จากโครงการ ได้แก่ การเพิ่มรายได้แก่ชุมชน การยกระดับความรู้ด้านการแปรรูปสมุนไพร และการส่งเสริมการดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพรพื้นบ้าน นอกจากนี้โครงการได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะด้านการขจัดความยากจน การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการผลิตที่ยั่งยืน โครงการได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในระดับฐานราก ทั้งนี้ผลลัพธ์จากโครงการสามารถเป็นต้นแบบที่นำไปประยุกต์ใช้ในชุมชนอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนาท้องถิ่นผ่านแนวทาง BCG อย่างเป็นรูปธรรม

Abstract

The Bo Lek Long Development Project in Long District, Phrae Province, was implemented under the U2T for BCG initiative, aiming to promote sustainable local economic and social development through the Bio-Circular-Green Economy (BCG) model. The project also sought to utilize Big Data for career planning and community economic enhancement. Key activities included vocational skills training, digital marketing workshops, and the creation of innovative herbal products. Two new herbal products were developed: a hand and foot soak set and herbal compress balls crafted from locally sourced ingredients and traditional knowledge. The project utilized data analysis from the Thailand Community Big Data (TCB) system to assess local resources and market demand, enabling effective production and marketing planning. Additionally, community training sessions were conducted to raise awareness of BCG principles, digital marketing strategies, and sustainable business practices. As a result, the project created employment for 10 residents and generated continuous income through both offline sales and the U2T for the BCG online platform. The project outcomes included increased community income, enhanced knowledge of herbal processing, and promotion of traditional herbal health practices. Furthermore, the project contributed to achieving the Sustainable Development Goals (SDGs), particularly in eradicating poverty, promoting economic growth, and fostering sustainable production.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ผ้าชุมชนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและ สังคมฐานรากหลังโควิด ด้วยเศรษฐกิจ BCG
ตำบลบ่อเหล็กทอง อำเภอเลง จังหวัดแพร่
ปี 2565

ผลงานวิชาการคณาจารย์ นักวิจัย ฉลองครบรอบ 20 ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในระดับอุดมศึกษา
เพื่อสนองแนวทางการพัฒนาการศึกษาของชาติและโครงการผู้ด้อยโอกาสในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า

กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

The Development Program for Higher Education Students with Special Needs to Support National Educational
Development and the Disadvantaged Student Initiative under Her Royal Highness Princess Maha Chakri
Sirindhorn's Patronage

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปวีณา ฉัตรสูงเนิน อาจารย์ ดร. ศรีณย์ จันทรทะเล และ อาจารย์ชนิดสิริ ศุภพิมล

บทคัดย่อ

โครงการบริการวิชาการประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมีบทบาทสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม โดยโครงการนี้มุ่งเน้นการพัฒนาแนวทางการสอนที่มีประสิทธิภาพผ่านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีช่วยสอน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ครอบคลุม และการให้การสนับสนุนทางจิตใจและการแนะแนว องค์ความรู้จากโครงการสามารถนำไปปรับใช้ในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ ตลอดจนช่วยพัฒนากลยุทธ์ในการส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG 10) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการนี้ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ได้แก่ **ด้านสังคม** ซึ่งช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาและส่งเสริมการพัฒนาตนเองของผู้เรียน **ด้านเศรษฐกิจ** โดยเพิ่มโอกาสการจ้างงานและลดภาระการพึ่งพาภาครัฐ และ **ด้านสิ่งแวดล้อม** ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ความรู้จากโครงการนี้เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ภาคการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมที่ไม่แบ่งแยกและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ทุกคนอย่างแท้จริง อันเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและยั่งยืนในอนาคต

Abstract

The Academic Service Project for the Fiscal Year 2024, focusing on Teaching and Learning Management for Students with Special Needs, plays a crucial role in reducing educational disparities and promoting equal learning opportunities. This project focuses on enhancing instructional strategies through improving learning environments, utilizing assistive technologies, fostering inclusive learning atmospheres, and providing psychological support and counseling. The knowledge derived from this project can be applied in higher education institutions to refine teaching and learning management, ensuring accessibility for students with special needs. Additionally, it contributes to developing strategies that align with Sustainable Development Goal 10 (SDG 10), which emphasizes reducing inequalities. The project's impact spans multiple dimensions: social, by enhancing access to education and self-development for disadvantaged students; economic, by increasing employment opportunities and reducing dependence on government support; and environmental, by integrating digital technologies to minimize resource consumption and promote sustainability. The insights gained from this project serve as a fundamental guideline for fostering an inclusive and equitable education system. This initiative reinforces the role of the education sector in shaping a sustainable future, ensuring that all individuals, regardless of their learning needs, have access to quality education.

ผลการศึกษาโดยสังเขป

ผลการศึกษาที่ได้จากโครงการแสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ครอบคลุม โดยมีจุดเน้นสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้:

- 1. การปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้** - โครงการให้ความสำคัญกับการปรับปรุงห้องเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น โต๊ะเรียนที่ปรับระดับได้ ระบบแสงและเสียงที่เหมาะสม และการออกแบบพื้นที่ที่เอื้อต่อการเข้าถึง นอกจากนี้ ยังมีการนำอุปกรณ์ช่วยเหลือเฉพาะ เช่น เครื่องช่วยฟัง และสื่อการเรียนรู้แบบสัมผัสมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้
- 2. การบูรณาการเทคโนโลยีช่วยสอนและสื่อการเรียนรู้** - โครงการได้นำเทคโนโลยีช่วยสอน เช่น ซอฟต์แวร์อ่านข้อความ โปรแกรมช่วยสื่อสาร และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อช่วยลดอุปสรรคทางการเรียนรู้ รวมถึงการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อภาพ สื่อเสียง และสื่อสัมผัส เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน
- 3. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ครอบคลุมและเป็นมิตร** - โครงการได้มุ่งเน้นให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ยอมรับความหลากหลาย โดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่ม และกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทุกคน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
- 4. การสนับสนุนทางจิตใจและการแนะแนว** - โครงการให้ความสำคัญกับการดูแลด้านสุขภาพจิต การจัดการความเครียด และการให้คำปรึกษาเฉพาะทางสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ ยังมีการประเมินผลและติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาแนวทางการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวทางการประยุกต์ใช้:

- สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำองค์ความรู้จากโครงการไปพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนและการออกแบบสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับความต้องการพิเศษของนักศึกษา
- คณาจารย์สามารถบูรณาการเทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนทางจิตใจเพื่อส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียนในระยะยาว
- โครงการนี้เป็นต้นแบบในการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ที่ยอมรับความหลากหลาย ซึ่งช่วยลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษา

